

JSES

JOURNAL OF SUSTAINABLE EDUCATIONAL STUDIES

JSES
JOURNAL OF SUSTAINABLE EDUCATIONAL STUDIES
e-ISSN: 2757-5284

FSMVU Adına Sahibi/Owner on Behalf of FSMVU

Prof. Dr. M. Fatih ANDI
Rektör/Rector

İmtiyaz Sahibi/Publisher

Prof. Dr. M. Fatih ANDI
Rektör/Rector

Baş Editör/Editor in Chief

Prof. Dr. Esra MACAROĞLU AKGÜL
(Eğitimde Mükemmeliyet Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürü)/Director of EMAM

Nisan/April 2021

Cilt/Volume 2

Sayı/Issue 2

Yayımlanma Tarihi/Published: 30.04.2021

JSES
JOURNAL OF SUSTAINABLE EDUCATIONAL STUDIES

FSMVU Adına Sahibi/Owner on Behalf of FSMVU

Prof. Dr. M. Fatih ANDI
Rektör/Rector

İmtiyaz Sahibi/Publisher

Prof. Dr. M. Fatih ANDI
Rektör/Rector

Baş Editör/Editor in Chief

Prof. Dr. Esra MACAROĞLU AKGÜL
(Eğitimde Mükemmeliyet Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürü)/Director of EMAM

Editörler/Editors

Doç. Dr./Assoc. Prof. Dr. Gökçen GÖÇEN ÖZDEMİREL
Doç. Dr./Assoc. Prof. Dr. Tuğba YILMAZ BİNGÖL
Dr. Öğr. Üyesi/Asst. Prof. Dr. Nihan SÖLPÜK TURHAN

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü/Responsible Managing Editor

Öğr. Gör./Instructor Maşallah ÖZER

Yayın Kurulu/Advisory Board

Prof. Dr. Alpaslan OKUR (Sakarya Üniversitesi)
Prof. Dr. Engin KARADAĞ (Akdeniz Üniversitesi)
Prof. Dr. İsmail GÜLEÇ (Medeniyet Üniversitesi)
Prof. Dr. M. Fatih TAŞAR (Gazi Üniversitesi)
Prof. Dr. Melek DEMİR (Ondokuz Mayıs Üniversitesi)
Prof. Dr. Orhan AKINOĞLU (Marmara Üniversitesi)
Prof. Dr. Sefa BULUT (İbni Haldun Üniversitesi)
Prof. Dr. Seher BALCI ÇELİK (Ondokuz Mayıs Üniversitesi)
Prof. Dr. Tuncay AKÇADAĞ (Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi)
Doç. Dr. Beytullah KAYA (İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi)
Doç. Dr. Gökçen GÖÇEN ÖZDEMİREL (Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi)
Doç. Dr. İbrahim TAŞ (İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi)

Doç. Dr. Nalan KAZAZ (Prizren Ukshin Hoti Üniversitesi)
Doç. Dr. Nihan ARSLAN (Necmettin Erbakan Üniversitesi)
Doç. Dr. Özcan Erkan AKGÜN (İstanbul Medeniyet Üniversitesi)
Doç. Dr. Serhat ARSLAN (Necmettin Erbakan Üniversitesi)
Doç. Dr. Tuğba YILMAZ BİNGÖL (Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Gülten FERYAL GÜNDÜZ (İstanbul Kültür Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Halime EKER (İstanbul Kültür Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Hatice MERTOĞLU (Marmara Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Hatice ŞENGÜL ERDEM (İstanbul Medipol Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi İlhami DANIŞ (Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Meryem VURAL BATIK (Ondokuz Mayıs Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Necla AFYONKALE TALAY (Avrasya Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Nihan SÖLPÜK TURHAN (Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Okan BİLGİN (Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Rumeysa HOŞOĞLU KAMA (Kapadokya Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Zeynep Kevser ŞEREFÖĞLU DANIŞ (Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi)

Editör Yardımcıları/Associate Editors

Öğr. Gör./Instructor Maşallah ÖZER

Arş. Gör./Res. Asst. Şeyda ÇETİNTAŞ

Arş. Gör./ Res. Asst. Şeyda KARAN

Kapak Tasarım/Cover Design

Öğr. Gör./Instructor Akif Yavuz ÖZDEMİREL

e-ISSN: 2757-5284

<i>Journal of Sustainable Educational Studies (JSES)</i> uluslararası hakemli akademik bir dergidir.	<i>Journal of Sustainable Educational Studies (JSES)</i> is an international and peer-reviewed academic journal.
Dergide eğitim ve sosyal bilimler alanında özgün araştırma makaleleri yayımlanır.	JSES publishes authentic research papers concerning educational and social sciences.
Dergi Ocak, Nisan, Temmuz ve Ekim olmak üzere yılda 4 sayı yayımlanır.	This journal is published quarterly (January, April, July, October).
Derginin dili Türkçe ve İngilizcedir.	This journal publishes manuscripts in Turkish and English.
Dergimizde yayımlanan yazıların sorumlulukları yazarlarına aittir.	All responsibilities regarding the published manuscripts belong to their authors.
<i>Journal of Sustainable Educational Studies (JSES)</i> Web: www.jses.fsm.edu.tr e-posta: jses@fsm.edu.tr	<i>Journal of Sustainable Educational Studies (JSES)</i> Web: www.jses.fsm.edu.tr e-mail: jses@fsm.edu.tr
<i>Eğitimde Mükemmeliyet Araştırma ve Uygulama Merkezi</i> e-posta: emam@fsm.edu.tr FSMVU Valide-i Atik Mah. Kartalbaba Cad. No: 36 Üsküdar /İSTANBUL	<i>Eğitimde Mükemmeliyet Araştırma ve Uygulama Merkezi</i> e-mail: emam@fsm.edu.tr FSMVU Valide-i Atik Mah. Kartalbaba Cad. No: 36 Üsküdar /İSTANBUL

JSES
JOURNAL OF SUSTAINABLE EDUCATIONAL STUDIES

e-ISSN: 2757-5284

Bu Sayının Hakemleri/Reviewers of This Issue

Nisan/April 2021

Cilt/Volume 2

Sayı/Issue 2

Doç. Dr. Gökçen GÖÇEN ÖZDEMİREL (Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi) (2 Makale)

Doç. Dr. Muhammet Sani ADIGÜZEL (Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Ferahim YEŞİLYURT (Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Meryem VURAL BATIK (Ondokuz Mayıs Üniversitesi)

Öğr. Gör. Sümeyra ÖZDEMİR (Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi)

JSES
JOURNAL OF SUSTAINABLE EDUCATIONAL STUDIES

e-ISSN: 2757-5284

İÇİNDEKİLER/CONTENTS

Nisan/April 2021

Cilt/Volume 2

Sayı/Issue 2

Araştırma Makaleleri/Research Papers	Sayfalar/Pages
Ömer Hayyam'ın Ruabilerinde Gerçeklik Terapisi / Reality Therapy in Omer Hayyam's Rubai <i>Damla DEMİRÖREN</i>	1-8
Derleme/Review	Sayfalar/Pages
Telkin Yöntemi'nin Dil Öğretimindeki Yeri ve Yabancılara Türkçe Öğretimindeki Durumu / The Place of Suggestopedia in Language Teaching and its Situation in Turkish Teaching to Foreigners <i>Eyüp AYDIN</i>	9-18
Yeni Paradigmanın Sanat Temelli Eğitim Araştırmaları / Art-Based Educational Research Method in New Paradigm <i>Esra MACAROĞLU AKGÜL</i>	19-25

ÖMER HAYYAM'IN RUBAİLERİNDE GERÇEKLIK TERAPİSİ

Damla DEMİRÖREN¹

Özet

Şiir; ozanların, sözcüklerin sözcük anlamlarına kimi zaman değişik anlamlar yükleyerek, dil içinde öznel bir dil yaratarak oluşturdukları, duygu ve düşüncelerden beslenen, imgelerden, simgelerden, ritim ve uyumdan yararlanılarak ortaya konulan söz sanatıdır. Kültürün düşünme tarzını ve olaylar karşısındaki algı ve davranış biçimlerini ortaya koyması bakımından şiir önemlidir. Rubai ise, az sözle çok şey anlatmak gibi bir gayesi olan ve çoğunlukla üçüncü mısrası dışındaki dizeleri birbirleriyle kafiyeli olan bir şiir türüdür.

Şiiri psikolojik bakış açısıyla ele alan birçok araştırma bulunmaktadır. Bu çalışmada Ömer Hayyam'ın rubaileri gerçeklik terapisi modeli ilkeleriyle incelenmiştir. Çalışmada önce insanların duygu ve düşüncelerini ifade etmenin bir yolu olarak tarih boyunca kullanılan bir şiir türü olan rubailere değinilmiştir. Ardından William Glasser'in gerçeklik terapisi modeli, temel ilkeleri açısından açıklanmış ve Ömer Hayyam'ın rubaileri ile ilişkisini örneklendirmek amacıyla Sabahattin Eyüboğlu'nun çevirisini yaptığı Ömer Hayyam'ın Rubailer-Dörtlükler adlı eserinden seçilen 17 rubai, gerçeklik terapisinin temel kavramlarıyla ilişkilendirilerek incelenmiştir. Sonuç olarak, Ömer Hayyam'ın rubaileri ile gerçeklik terapisinin temel özellikleri arasında paralellik kurulabileceği kanaatine ulaşılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Ömer Hayyam; şiir; rubai; gerçeklik terapisi; seçim kuramı; William Glasser

REALITY THERAPY IN OMER HAYYAM'S RUBAI

Abstract

Poetry is a rhetoric art created by bards, sometimes by attributing different meanings to the words, creating a subjective language within the language, nourished by emotions and thoughts, using images, symbols, rhythm, and harmony. It is important in terms of revealing the way of thinking of the culture and the ways of perception and behavior against events. Rubai, on the other hand, is a type of poetry that has the purpose of telling more with less words and where lines mostly rhymes except the third one.

There are many studies approaching poetry from a psychological perspective. In this study, Ömer Hayyam's rubai were examined with the principles of reality therapy model. In the study, rubai which has been used throughout history as a way of expressing people's feelings and thoughts was mentioned. Subsequently, William Glasser's reality therapy model was explained in terms of its basic principles, and 17 rubai selected from Ömer Hayyam's work "Rubailer-Quatrains" and translated by Sabahattin Eyüboğlu were examined in relation to the basic concepts of reality therapy to illustrate the relationship of Ömer Hayyam with his rubai. Consequently, it has been concluded that a useful parallel can be drawn between the rubai of Ömer Hayyam and the basic features of reality therapy.

Keywords: Ömer Hayyam; poetry; rubai; reality therapy; choice theory; William Glasser

Makale Türü (Article Type): Araştırma Makalesi/Research Article

¹ Yüksek Lisans Öğrencisi, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Tezli Yüksek Lisans Programı, İstanbul-Türkiye, damla.demroren93@gmail.com, ORCID: 0000-0003-0537-2965.

Kaynakça Gösterimi: Demirören, D. (2021). Ömer Hayyam'ın rubailerinde gerçeklik terapisi. *Journal of Sustainable Educational Studies (JSES)*, 2(2), 1-8.

1. GİRİŞ

İnsanlar duygularını, düşüncelerini ifade etmenin bir yolu olarak tarih boyunca şiiri kullanmışlardır. Kültürel değerlerin, ortak sevinç ve üzüntülerin, tarihin bir kuşaktan diğerine aktarılmasında şiirin öznel bir yeri vardır. Şiir genellikle şairlerin içsel konuşmalarından oluşmaktadır. Bir bireye ait olan bu içsel konuşmalar, o şiiri okuyan-dinleyen her bireyde kendinden bir şeyler buldurur. Rubai ise, kendine özgü vezinlerle yazılan bir şiir türüdür. Az şeyle çok şey anlatmak gibi bir gayesi olan ve çoğunlukla üçüncü mısrası dışındaki dizeleri birbirleriyle kafiyeli olan dört mısralık nazım şeklidir (Çalka, 2015, s. 1). Rubaide ilk iki dize düşünceyi ortaya çıkarır. Üçüncü dizede konudan uzaklaşma vardır ve bu dize kafiyesizdir. Son dize olan dördüncü dize ise, düşünceyi açıkça bir yargıya bağlar (Çelebi, 2003, s. 10). Usta rubai şairi, duygu veya düşüncenin yargıya bağlandığı son dizede okuyucuda etki yaratmaya çalışır. Rubai, ifade edilen duygu ya da düşüncenin söyleniş biçimindeki incelikten gücünü alır. Rubailerin bir diğer özelliği de güzel ve ahenkli söylenmesidir. Rubailer kimi zaman yaygın ve basit düşünceyi barındırırken kimi zaman da derin yapısında felsefi bir düşünceyi barındırır (Gariper, 2017).

Rubai şiirin bilinen en önemli temsilcisi Fars Şairi Ömer Hayyam'dır. Horasan'ın merkezi Nişabur'da 430-439 (1039-1048) yılları arasında doğan Hayyam yaşamının büyük bir kısmını Nişabur ve Semerkat'ta geçirmiştir. Sakin bir hayatı ve ilmi çalışmaları tercih eden Hayyam'ın 517-526 (1132-1133) yılları arasında Nişabur'da vefat ettiği bilinmektedir. Fizik, geometri, astronomi, cebir, tıp ve müzikle ilgilenmiş olan Ömer Hayyam, yazdığı rubailerıyla şöhret olmuştur (Avcı, 2017). Ömer Hayyam'ın rubailerinde başta varoluş ve hazcılık olmak üzere metafizik, dünyanın geçiciliği, devlet ve toplumsal örgütlenme biçimleri gibi insana, yaşama, kozmik aleme ilişkin konularda özgürce ve sınır tanımaz bir şekilde fikir yürütme algısı vardır (Çalka, 2015).

Buradan hareketle Ömer Hayyam'ın rubailerinin, terapötik bir öge olarak Gerçeklik terapisi kavramıyla ilişkilendirerek farklı bir bakış açısı ile sunulması ve kuramsal bilginin pekiştirilip zenginleştirilmesi amaçlanmıştır. Bu çalışmada Ömer Hayyam'ın seçilen rubailerini Gerçeklik terapisi açısından incelenmeye uygun rubailerdir. Öncelikle Gerçeklik terapisinin temel kavramları açıklanmış ve ardından her bir rubai bu kavramlar açısından ele alınmıştır.

1.1. Seçim Teorisi

Gerçeklik terapisini ortaya koyan Glasser, terapinin temelinde seçim teorisi olduğunu söyledi. Bu teori, yaşamımız boyunca tüm yaptıklarımızın seçilmiş olduğunu savunur. Bireylerin yaşam kalitesi, düşünce, duygu ve davranışlarıyla ilgili seçimlerinin farkındalığına bağlıdır (Akpınar ve Öz, 2013). Ruhsal hastalıkların, mental bozukluklardan kaynaklandığı fikrine karşı çıkar. Asıl sorunun bireylerin seçimleri olduğunu, davranışların dış kontrolle değil de bizi harekete geçirenin kendi içimizde olduğunu söylemektedir (Tanrikulu, 2011). Bu teoriye göre yaptığımız her şey kendi seçimimizdir (Akpınar ve Öz, 2013). Buradan hareketle terapinin temeli, danışanların daha etkili seçimler yapabilmelerini sağlamaktır.

Glasser'e göre insanların mutsuzluklarının nedeni, başkalarını kontrol etmemizdir. Bireyler başka biriyle sorun yaşadığında kendi davranışlarını değiştirmek yerine, karşısındakinin davranışlarını değiştirmek istedikleri için iletişimde sorun olur. Oysa seçim teorisine göre bireyde kendi davranışlarını kontrol edebilecek donanım mevcuttur (Tanrikulu, 2011). Glasser davranışlara sebep olan beş temel ihtiyaçtan bahseder. Bunlar; hayatta kalma, sevgi ve ait olma, güç, özgürlük ve eğlencedir (Tümlü ve Acar, 2014). Hayatta kalma; yeme, içme, barınma ve güvende olma gibi fizyolojik ihtiyaçlardır (Türkdoğan, 2015). Sevgi ve ait olma, hayatımızdaki özel insanlara duyulan bağlılık, paylaşma ve iş birliği içine girmeyi açıklar. Güç ihtiyacı; saygınlık ve gelişme ihtiyacını tanımlar (Glasser, 2005). Özgürlük ihtiyacı; hayatta özerk davranabilme, bireysel kararları bağımsız alabilmeyi tanımlar. Eğlence ihtiyacı ise; mizah duygusuna sahip olmayı, gülebilmeyi, oyun oynamayı ifade eder (Türkdoğan, 2015). Glasser'e göre bireyler, doğduktan itibaren bu ihtiyaçlarını en iyi bir şekilde karşılama yollarını öğrenirler. Bu doğrultuda, bireylerin ihtiyaçlarını karşılayacak resim albümüne sahip olduğunu söyler (Tümlü ve Acar, 2014).

Seçim teorisinin önemli bir kavramı "resim albümü"dür. Buna göre bireylerin davranışlarının farklı olmasının sebebi dünyayı anlamalarındaki farklılıklardır. Resim albümü bireylerin içinde yaşamak istediği dünyayı ifade eder. Glasser'e göre bireyler resim albümündeki resimleri gerçekleştirmek için dünyayı kontrol etmeye çalışırlar. Bireyler gerçek dünya ile resimler arasındaki farkı kapatmaya çalışır. Normal olmayan davranışlar bu

farklılıklardır. Bu farkı kapatmak için etkili davranma yolları bulunmalıdır (Tanrıkulu, 2011). Bu da bireylerin seçimlerinin sorumluluğunu alma konusunda ne kadar yeterli olduklarına bağlıdır (Tümlü ve Acar, 2014).

Glasser, çoğu durumda semptomların kişinin geçmişinden dolayı değil de şimdiki yalnızlık ve başarısızlığından dolayı ortaya çıktığını söyler. Bireyler semptomlarının kendi seçimleri olduğunu öğrenmelidirler. Sorumlu bir davranışla, ihtiyaçlar karşılandığında semptomların kalma ihtimali artar (Nelson-Jones, 1995). Bireylerin sorunlarının kaynağı olarak başkalarını suçlaması, sorunlarını inkar etmeleri veya sorunlarla yüzleşerek değişim yolunda adım atmaları ne kadar başarılı ya da başarısız kimliğe sahip olduklarını gösterir (Tümlü ve Acar, 2014). Buradan hareketle başarılı kimliğe sahip olmak, sorumluluk sahibi olmayı gerektirir. Başarılı kimliğe sahip birey davranışlarının sorumluluğunu alıp ve gerçekliği çarpıtmadan kabul edip ona uygun davranır. Ruhsal hastalıklar gerçeği reddetmek ve sorumluluk almamaktan ortaya çıkar.

Seçim teorisinin bir diğer önemli kavramı “total davranış” tır. Glasser’e göre davranış bünyesinde yapma, düşünme, hissetme ve fizyoloji öğelerini barındırır (Tanrıkulu, 2011). Kişi hislerinin kendi seçimlerinden olduğunu farkına vardığında hayatını kontrol altına alabilir (Corey, 2008). Davranışlarımızın yapma ögesi her zaman kendi kontrolümüzde olduğundan bu öğeyi değiştirdiğimizde düşünce, hissetme ve fizyoloji öğelerini kendi kontrolümüze geçecektir (Tanrıkulu, 2011).

1.2. Gerçeklik Terapisi

Gerçeklik terapisi, William Glasser tarafından ele alınan bir eserle ilk kez 1965 yılında çağdaş psikoterapi yaklaşımları arasına girmiştir. Sahip olduğu farklı müdahale yöntemleri ve kuramsal varsayımlarıyla günümüzde özgün bir terapi olarak kabul edilmektedir (Türkdoğan, 2015). Gerçeklik terapisinin temel özellikleri olarak; 1) içinde bulunan zamana odaklanma, 2) seçim ve sorumluluğun vurgulanması, 3) semptomlara odaklanmaktan kaçınma sıralanabilir (Corey, 2008).

Terapi sürecinin en önemli faktörü, bireyin değişiminin ancak kendi davranışları ve seçimleriyle olacağını fark etmesi, asıl sorumluluğun kendisinde olacağını anlaması ve bireyi bu doğrultuda harekete geçirecek bir plan oluşturulmasının ortaya konmasıdır. Bireyin sorumluluğunu kabul ederse pozitif yönde değişebileceğini savunur.

Başarısız kimliklerinden kaçmak için karar vermektan kaçınan bireyler özgüveni düşük bireylerdir. Bu terapi yöntemi danışanda başarılı kimliği geliştirmeye çalışır. Gerçekçi ve işlevsel olmayan davranışlara yönelik farkındalığı arttırarak gerçekçi ve sorumlu davranışlar geliştirmeyi amaçlar (Tanrıkulu, 2011).

Gerçeklik terapisinin odaklandığı sorumluluk kavramı Glasser tarafından, “bir kimsenin kendi ihtiyaçlarını, başkalarının da kendi ihtiyaçlarını karşılama yeteneklerinden mahrum bırakmayacak şekilde karşılama yeteneği” olarak tanımlanır. Glasser kişinin semptomlarının çoğu durumda geçmişten değil de şu anki başarısızlıktan ve yalnızlıktan dolayı ortaya çıktığını düşünür. Bireyler başarısızlık ve yalnızlığıyla yüz yüze gelerek, semptomlarının kendi seçimleri olduğunu fark ederek başarılı kimlik oluşturmayı öğrenmelidir. Tüm semptomların ortadan kalkma ihtimalinin artması için gereksinimler, sorumlu bir davranışla başarılı bir şekilde karşılanmalıdır (Tümlü ve Acar, 2014).

Terapi yaklaşımının hedefi, bireylerin hayatlarını etkili bir biçimde kontrol etmelerini sağlamak olduğundan, bireylerin işlevsel olmayan davranışlarını kendilerine fark ettirerek bu davranışların yerine işlevsel olanları koyabilmektir. Bu amaçla gerçeklik terapisi 1) danışanın ne istediğinin anlaşılması, 2) ne yaptığının anlaşılması, 3) davranışın değerlendirilmesi, 4) plan yapılması olarak 4 aşamalı bir süreç içerir (Tanrıkulu, 2011).

2. YÖNTEM

Bu araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi kullanılmıştır. Doküman incelemesi “araştırılması hedeflenen olgu ve olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini” kapsamaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2016, s. 189).

3. BULGULAR

3.1. Ömer Hayyam’ın Rubailerinde Seçim Teorisi ve Gerçeklik Terapisi

Bu bölümde, Ömer Hayyam’ın rubailerinden seçilen 17 rubai, gerçeklik terapisinin temel özellikleri açısından incelenmiştir. Bu incelemenin daha iyi anlaşılması için önce gerçeklik terapisinin önemli kavramları kısaca açıklanmış ardından rubai dördünlüğünün tamamı ya da bir kısmı verilerek örnek gösterilmiştir.

Gerçeklik terapisi geçmişe müdahale edilemediği için, danışanın sorunlarının geçmişten kaynaklandığı ve bu nedenle geçmişin çözümlenmesi arzusuna karşı çıkar. Kontrol edebileceğimiz tek şey içinde bulunan andır. Geçmiş yaşantılardan bahsetmek bireyin acılarını tekrar hatırlatıp kendine olan güvensizliğini pekiştirmekten başka bir işe yaramaz. Dolayısıyla geçmişe takılı kalmak bireyin geleceğini etkileyecek kararları almak için ihtiyacı olan enerjisini boşa harcamasına sebep olur. Bu nedenle geçmişe odaklanmak yerine şu anki durumdaki başarısızlığa odaklanmak gerekir. Başarısızlığının keşfi ve davranış değişikliğinin başlatılmasıyla olumlu davranış oluşur (Tanrıku, 2011). Ömer Hayyam'ın rubailerinde de bulunan zamana vurgu yapılmıştır. Aşağıda örnek olarak 1-5 numaralı rubailer verilmiştir.

1

Geçmiş gitmiş gün üstüne ne söylesen boş:
Bırak dünü, hoş et gönlünü, bak bugün ne hoş

2

Yaşamak elindeyken bugüne bugün,
Ne diye bırakır yarını düşünürsün?
Geçmiş gelecek, kuru sevda bütün bunlar

3

Geçmiş, geleceği düşünme
Gününü gün et, yaşamak budur.

4

Tek soluk yitirme kendini bilmeden;
Bırak yarını, dünü, yaşadığın anı gör.

5

Dostum gel yarına kanmayalım biz;
Günümüzü gün edelim ikimiz.

Bireyin ancak kendi yaptıklarıyla kendisine yardımcı olacağı gerçeklik terapisinde vurgulanır. Bu Ömer Hayyam'ın rubailerinde de görülmektedir. Aşağıda 6 numaralı rubai örneği verilmiştir.

6

Derdimin dermanı kendi derdinde:
Hekim hasta olunca kime gitmeli?

Gerçeklik terapisinin temel kavramları seçim ve sorumluluktur. Birey kendi seçimlerinin sonucu olan durumun sorumluluğunu almalıdır. Ömer Hayyam'ın rubailerinde de gerçeklik terapisinin bu özelliği görülür. Aşağıda örnek olarak 7-9 numaralı rubailer verilmiştir.

7

Öldürmek de, yaşatmak da senin işin;
Bu dünyayı gönlünce düzenleyen sensin.

8

İyi kötü yapan kendisiyken
Tutar suçu yükler başkasına

9

Özgürlük yolunda girmezsen,
Bu yolda koşmazsan var gücünle

Yıkamazsın yüreğinin kanında,

Yarın avcunu yalarsın.

İnsanların davranışlarını değiştirememesinin nedeni, daha işlevsel bir hayat için nasıl bir plan yapması gerektiğini bilmemesidir. O an da en uygun görülen seçenek o olduğu için o davranış seçilir. Ancak bir eylem plana bağlanırsa danışma süreci sonuca ulaşabilir. Plan yapmak ve bu planın uygulanma sürecini kontrol etmek terapi sürecinin önemli bir bölümü olarak ayrılmıştır. Duyguların değişmesi bireyin karar verme ve eyleme geçmesine bağlıdır. Eylemin değerli oluşu Ömer Hayyam'ın rubailerinde de vurgulanır. Aşağıda örnek olarak 10-14 numaralı rubailer verilmiştir.

10

Dünya ne verdi sana? Hep dert hep dert!

Güzel canın da bir gün uçar elbet.

Toprağında yeşillikler bitmeden

Uzan yeşillige, gününü gün et.

11

Dert içinde sevinci bul da yaşa;

Haksız düzende haklı ol da yaşa;

Sonu nasıl olsa yokluk dünyanın,

Varından yoğundan kurtul da yaşa.

12

Dostum, olan olmuş, vahlanma boşuna;

Dünyayı kara zindan etme başına.

Yaşamana bak, elinden tek gelen bu:

Olacakları danışan var mı sana?

13

En doğrusu, dosta düşmana iyilik etmen;

İyilik seven kötülük edemez zaten.

Dostuna kötülük ettin mi düşmanın olur:

Düşmanınsa dostun olur iyilik edersen.

14

Vefasız dünya diye yakınma;

Dünya elindeyken tadını çıkarsana!

Seçim teorisine göre gereksinimlerimizi karşılayan şeyleri bir resim olarak zihnimizdeki bir albüme yerleştiririz ve bu resimleri yaşamımız boyunca çoğaltırız. Albümde bulunan resimler gereksinimlerimizi hemen karşılayacak çözümler içerir. Ömer Hayyam'ın rubailerinde bireyin davranışlarının onun önceki alışkanlıklarının etkisinde olduğu vurgulanır. Aşağıda 15 numaralı rubai örneği verilmiştir.

15

Yoksula, yoksulluğa yakın ettin beni;

Dertlere, gurbetlere alıştırdın beni

Gerçeklik terapisinde insanın ancak kendi davranışlarını kontrol edebildiği vurgulanır. Bireyin mutlu olmak için başkalarının davranışlarını değişmesini beklemesi işlevsiz bir çaba olacaktır. Kişinin başkalarındaki sorunlara

odaklanmak yerine kendine yoğunlaşması gerektiği Ömer Hayyam'ın rubailerinde de görülür. Aşağıda 16 numaralı rubai örneği verilmiştir

16

Sen içmiyorsan, içenleri kınama bari;
Bırak aldatmacayı ikiyüzlülükleri

Glasser'e göre geçmişe odaklanmakla semptomlara odaklanmak ile aynı şeydir. Danışanların kendilerini iyi hissetmeleri için semptomlardan kurtulmuş olmalarının gerektiğini düşünürler. Halbuki bu semptomlar işlevsiz seçimlerinin sonucu ortaya çıkan bedenin verdiği uyarılardır. Bu nedenle semptomlar yerine davranışın diğer öğelerindeki asıl sorunlara odaklanılması gerekmektedir. Bu Ömer Hayyam'ın rubailerinde de görülmektedir. Aşağıda 17 numaralı rubai örneği verilmiştir.

17

Neylesem bu benim iç kavgalarımla?
Pişmanlığım, kendime düşmanlığımıla?
Sen bağışlasan da ben yerim kendimi:
Neylesem bu yüzkaram, bu utancımla?

4. SONUÇ

Bu çalışmada son zamanlarda birçok terapist tarafından kullanılmaya başlanan gerçeklik terapisinin temel ilkeleri göz önünde bulundurularak Ömer Hayyam'ın rubailerini incelenmiştir. Başlangıçta seçim kuramı ve gerçeklik terapisi hakkında bilgi verilmiştir. Daha sonra Sabahattin Eyüboğlu'nun çevirisini yaptığı Ömer Hayyam'ın Rubailer- Dörtlükler adlı eserinden seçilen örneklerle Ömer Hayyam'ın rubailerindeki gerçeklik terapisiyle olan paralellikler sunulmuştur.

Sonuç olarak, Ömer Hayyam'ın rubailerinin; seçimlerin sorgulanması, bireyin duygularındaki sorumluluğunu vurgulaması, davranışların geçmişle ilişkisini değil bugünü incelemesi, başkalarından çok bireyin kendi davranışlarına odaklanmasını istemesi, bireyde başarılı kimlik özelliklerini oluşturmayı amaçlaması ve eyleme geçmeyi öne çıkarması gibi özellikleriyle gerçeklik terapisinin birçok öğesiyle paralellik gösterdiği görülmüştür.

Bu çalışmadan yola çıkarak kişilik kuramı öğretiminde ya da psikolojik danışmanlık sürecinde terapötik etkisi olan şiirlerden yararlanılabileceği ve farklı şiirlerin farklı kuramlara dayalı olarak incelenip kuramların içselleştirilip, pekiştirilmesinin sağlanabileceği söylenebilir. Ayrıca psikolojik danışma sürecinde geleneksel yöntemlerin yanı sıra danışanın yaşantılarıyla bağlı olabilecek terapötik etkisi olan şiirlerden, kitaplardan, videolardan yararlanılabilir.

5. KAYNAKÇA

- Akpınar, O., & Öz, F. S. (2013). Gerçeklik terapisi: Özellikler, temel kavramlar, tedavi, uygulama ve değerlendirme. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(43), 1-22.
- Avcı, İ. (2017). Mehmed Bahaeddin'in Hayyam'dan serbest tarzda yaptığı manzum rubai çevirileri. *Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi*, 17(38), 77-97.
- Corey, G. (2008). *Psikolojik danışma, psikoterapi kuram ve uygulamaları* (Çev: T, Ergene). Ankara: Mentis Yayınları.
- Çalka, M. S. (2015). Divan şairlerinin gözüyle Fars şairi Ömer Hayyâm. *Osmanlı Mirası Araştırmaları Dergisi*, 2(4), 30-40.
- Çalka, M. S. (2015). *Divan şiirinde rubâî*. Ankara: Kriter Yay
- Çelebi, A.H. (2003). *Ömer Hayam ve rubailer*. Ankara: Hece.
- Gariper, C. (2017). Rubai bağlamında şiir ve felsefe. *Yeni Türk Edebiyatı Araştırmaları*, 17(17), 105-116.
- Glasser, W. (2005). *Kişisel özgürlüğün psikolojisi: Seçim teorisi* (Çev. M, İzmirli). İstanbul: Hayat Yayıncılık.
- Hayyam, Ö. (2003). *Dörtlükler-rubailer* (S. Eyüboğlu). İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

Nelson-Jones. R. (1995). *Danışma psikolojik kuramları* (Çev: F. Akkoyun, V. Duyan, S. Doğan, B. Eylen, F. Korkut). Ankara: TDFO. (Orijinal çalışma basım tarihi 1982).

Tanrikulu, T. (2011). Türk atasözlerinde gerçeklik terapisi. *Millî Folklor*, 23(90), 86-92.

Tümlü, G. Ü., & Acar, N. V. (2014). "İssiz Adam" filminin gerçeklik terapisine dayalı incelenmesi. *İnsan & İnsan Dergisi*, 2(1), 62-73.

Türkdoğan, T. (2015). Gerçeklik terapisi temelli müdahalelerin okullardaki etkililiği: İlkokul ve ortaokul öğrencilerine yönelik bir inceleme. *Ege Eğitim Dergisi*, 16(1), 81-105.

Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (10. Basım). Ankara: Seçkin Yayınları.

4. EXTENDED ABSTRACT

Throughout history, people have used poetry as a way of expressing feelings and thoughts. Poetry has a subjective place in the transfer of cultural values, common joys and sorrows, and history from one generation to another. It is usually composed of poets' inner speech. These inner speeches belonging to an individual, make each one that reads or listens to that poem find something from himself/herself. Rubai, on the other hand, is a type of poetry written with its unique meters. It is a form of verse consisting of four lines that have the purpose of telling more with less and mostly rhyming with the lines except the third line. The first two lines of Rubai reveal thought. In the third line, there is a distinction from the subject and this line is rhymeless. The fourth line which is also the last line, explicitly links thought to a judgment. The master rubai poet tries to make an impact on the reader in the last line where emotion or thought is linked to the judgment. Rubai sometimes includes common and simple thought and sometimes it contains a philosophical thought in its deep structure.

The most important known representative of Rubai poetry is the Persian poet Ömer Hayyam. Hayyam, who was born between 430-439 (1039-1048) in Nisabur, the center of Khorasan, spent most of his life in Nishapur and Samarkand. It is known that Hayyam, who preferred a quiet life and scientific studies, died in Nishapur between the years 517-526 (123-1132). Although Ömer Hayyam was interested in physics, geometry, astronomy, algebra, medicine and music, he became famous for his rubai. In Ömer Hayyam's rubai, there is the perception of being freely and without boundaries on issues related to human, life and cosmic world such as existence and hedonism, metaphysics, temporality of the world, state and social organization.

In this study, 17 rubai selected from Ömer Hayyam's Rubailer-Quatrains, translated by Sabahattin Eyüboğlu, were examined to present Ömer Hayyam's rubai with a different perspective by associating with the concept of Reality therapy as a therapeutic element and to reinforce and enrich the theoretical knowledge. In this study, Ömer Hayyam's chosen rubai are eligible to be examined in terms of reality therapy. First, the basic concepts of Reality therapy were explained and then each rubai was discussed in terms of these concepts.

Reality therapy entered into contemporary psychotherapy approaches for the first time in 1965 with William Glasser's work. Today, it is accepted as an original therapy with its different intervention methods and theoretical assumptions. One can lay out the main features of reality therapy as: 1) focusing on now, 2) emphasizing choice and responsibility, 3) avoiding focusing on symptoms.

Glasser, who put forward the concept of reality therapy, states that the basis of therapy is choice theory. This theory argues that all we do in our lifetime is chosen. Individuals' quality of life depends on their awareness of their choices regarding thoughts, feelings, and behavior. He opposes the idea that mental illnesses are caused by mental disorders. He argues that the real problem is the choices of individuals, and that behavior that drives us is not externally controlled but within us. According to this theory, everything we do is our own choice. From this point of view, the basis of therapy is to enable client to make more effective choices.

According to Glasser, the reason people are unhappy is because we control others. When individuals have a problem with another person, communication becomes problematic because they want to change the other person's behavior rather than changing their own behavior. However, according to the selection theory, the individual has the equipment to control his/her own behavior. Glasser mentions five basic needs that cause behavior. These are survival, love and belonging, power, freedom and fun. Survival is physiological needs such as eating, drinking, shelter and safety. Love and belonging is devotion to special people in our lives, sharing and cooperation. Need for power defines the dignity and need for development. The need for freedom defines the

ability to act autonomously in life and to make individual decisions independently. The need for entertainment refers to having a sense of humor, to laugh, to play games. According to Glasser, individuals learn the best ways to meet these needs from birth. Accordingly, he says that he has a "picture album" that will meet the needs of individuals.

"Picture album" is an important concept of selection theory. According to picture album, the reason for the different behaviors of individuals is the differences in their understanding of the world. Picture album expresses the world in which individuals would like to live. According to Glasser, individuals try to control the world in order to realize the pictures in their picture album. Individuals try to close the gap between the real world and pictures. Abnormal behaviors are these differences. Effective ways of acting must be found to close this gap. This depends on how competent individuals are to take responsibility for their choices.

Glasser claims that in most cases the symptoms are not due to the person's past but to their current loneliness and failure. Individuals must learn that their symptoms are of their own choice. With a responsible behavior, symptoms are more likely to remain when needs are met. The fact that individual's blaming others as the source of their problems, denying their problems, or taking steps towards change by facing problems demonstrates how successful or unsuccessful they are. From this point of view, having a successful identity requires being a responsible person. Individuals with a successful identity take responsibility of their actions and accept reality without distorting it and behave accordingly. Mental illnesses arise from denying the truth and not taking responsibility.

Another important concept of choice theory is "total behavior". According to Glasser, behavior includes the elements of doing, thinking, feeling and physiology. When a person realizes that his feelings are from his own choices, he can take control of his life. Since the doing element of our behavior is always under our control, when we change this element, the elements of thinking, feeling, and physiology will come under our own control.

Consequently, considering aforementioned concept of reality therapy, Ömer Hayyam's rubai is found to be parallel to many elements of reality therapy due to following features it includes: questioning choices, emphasizing the responsibility of the individual's emotions, examining the present rather than the relation of behaviors with the past, asking others to focus on their own behaviors, aiming to create successful identity traits in the individual, and highlighting taking action.

JSES

Journal of Sustainable Educational Studies

Geliş/Received: 12.03.2021 Kabul/Accepted: 18.04.2021

TELKİN YÖNTEMİ'NİN DİL ÖĞRETİMİNDEKİ YERİ VE YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDEKİ DURUMU

Eyüp AYDIN¹

Özet

Yabancı dil öğretiminde, öğretimi sistemli bir şekilde gerçekleştirip hedefe daha kolay ulaşabilmek için dil öğretim yöntemlerinden faydalanılır. Bu amaçla geliştirilen yöntemlerden birisi de Telkin Yöntemi'dir. Telkin Yöntemi; başaramama, öğrenememe gibi çeşitli korkuların dil öğretiminde psikolojik engeller oluşturduğunu ve öğrenmeye mâni olduğunu belirtmektedir. Bu sebeple telkin yoluyla bu engellerin kaldırılmasını ve zihnin öğretime hazır hale getirilmesini hedeflemektedir. Dil öğretiminde her yöntem gibi Telkin Yöntemi de eksik kaldığı hususlarda eleştirilmiştir. Fakat bu eleştirilerin yanında Telkin Yöntemi'nin dil öğretimindeki yeri ve bilimselliği de daima tartışma konusu olmuştur. Araştırmacılar tarafından bilimsellikten uzak olduğu, dil öğretim yöntemi olmadığı yazılsa da Avrupa Konseyi Modern Diller Bölümü tarafından alternatif dil öğretim yöntemlerinden biri olarak gösterilmiştir. Telkin Yöntemi, dil öğretiminde yaygın bir şekilde kullanılmasına rağmen Türkiye'de tanınmamaktadır. Tanınmadığı için yabancılarla Türkçe öğretiminde kullanılmamaktadır. Bu sebeple literatür çalışmasına dayanan bir derleme çalışması olan bu makalede, Telkin Yöntemi incelenmiştir. Telkin Yöntemi'nin Türkiye'de tanınması, yabancılarla Türkçe öğretiminde kullanılması, yöntemin Türkçeye hizmet etmesini sağlayacaktır. Bu çalışmanın amacı, Türkiye'de tanınmayan Telkin Yöntemi'nin ilkelerini, gelişimini ve yöntem üzerinden gerçekleştirilen akademik tartışmaları ortaya koyarak yöntemin Türkiye'de tanınmasına ve buna bağlı olarak yabancılarla Türkçe öğretiminde kullanılmasına katkı sağlamaktır.

Anahtar Sözcükler: Telkin Yöntemi; dil öğretimi; dil öğretim yöntemleri; yabancılarla Türkçe öğretimi

THE PLACE OF SUGGESTOPEDIA IN LANGUAGE TEACHING AND ITS SITUATION IN TURKISH TEACHING TO FOREIGNERS

Abstract

In foreign language teaching, language teaching methods are used to carry out the learning systematically and reach the goal more efficiently. Suggestopedia is one of the methods developed for this purpose. This method implies that some fears, such as the failure to succeed and learn, are among the psychological obstacles in language teaching. Thus, suggestopedia aims to remove these obstacles through suggestion and make the mind ready for education. However, inevitably, this method is also criticized due to its limitations, as in each method. Moreover, besides these criticisms, the place and scientificity of the Suggestopedia in language teaching has always been the subject of discussion. Even though researchers have criticized it with the claim that it is not scientific and not a language teaching method, the Council of Europe Department of Modern Languages regards it as an alternative teaching method. Despite the popularity of the method, it is not fully recognized in Turkey. Thus, it is not used as a method to teach Turkish to foreigners. For this reason, this study examines this method with the method of literature review. Through this review article, Suggestopedia is investigated to introduce the method for using it in Turkey to teach Turkish to foreigners. This study aims to recognize and present the

¹ Yüksek Lisans Öğrencisi, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Türkçe Eğitimi ABD, Yabancılarla Türkçe Öğretimi Programı, İstanbul-Türkiye, eyup.aydin@stu.fsm.edu.tr, ORCID: 0000-0002-1140-7960.

principles, roots, and academic discussions of this method as an alternative way of teaching Turkish to foreigners through literature review.

Keywords: Suggestopedia; language teaching; language teaching methods; Turkish teaching to foreigners

Makale Türü (Article Type): Derleme/Review

Kaynakça Gösterimi: Aydın, E. (2021). Telkin Yöntemi'nin dil öğretimindeki yeri ve yabancılara Türkçe öğretimindeki durumu. *Journal of Sustainable Educational Studies (JSES)*, 2(2), 9-18.

1. GİRİŞ

Dil, içinde bulunduğu toplumun kültürü ile etkileşim içindedir. “Dil her yönüyle bir ulusun kültürünün aynasıdır.” (Aksan, 2015, s. 13). Bu sebeple dil ile kültür birbirinden bağımsız olarak düşünülemez. Göçer'in (2012, s. 54) ifadesiyle kültürün taşıyıcısı olan dil, bu yönüyle önemli bir işlevi üstlenmektedir. Dilin bahsedilen niteliğinden ve işlevinden hareketle ülkeler, dilleri aracılığıyla farklı coğrafyalara kendi kültürlerini taşımaktadır. Bu sayede dil öğretiminin yanında kültür öğretimini de gerçekleştirmektedir. Çünkü dil öğretimi aynı zamanda kültür öğretimidir (Boylu, 2014; Özbay, 2009). Dilin sahip olduğu bu kudretin farkında olan devletler, dil öğretimi üzerinde önemle durmuşlardır. Hatta Fransızların, Fransızca'yı diğer ülkelerde yaymak için geliştirdiği Görsel-İşitsel Yöntem, bu amaçla dil öğretim yöntemleri arasında yerini almıştır (Güneş, 2011, s. 131).

Dil öğretimini planlı bir sürece dayalı olarak gerçekleştirebilmek için yöntemlerden faydalanılır. Çünkü yöntem, öğretimin nasıl yapılacağına dair bir yol haritası çizmektedir. Yöntem kavramı üzerine çeşitli tanımlar yapılmıştır. Günday'a (2015, s. 62) göre yöntem, bir program dâhilinde öğretimin planlı olarak devam ettirilmesi iken Sebüktekin (1973, s. 95) için yöntem, amaca ulaşmada kullanılan en kısa yoldur. Uzuntaş ve Yıldız (2017, s. 210) ise yöntemi; dersin amacına, hedef kitlesine ve öğrenme şartlarına bağlı olarak derste uygulanan yol şeklinde tanımlamaktadır. “Dil öğretiminde yöntem, belirlenen hedeflere ulaşmada öğretme tekniklerini ve araçlarını kullanarak bir dilin nasıl öğretilceğini ortaya koyan işlemler bütünüdür.” (Demirel, 2019, s. 63).

Dil öğretimini, bir sisteme oturtmak ve bu sistem içinde sürdürebilmek maksadıyla çeşitli yöntemler geliştirilmiştir. Bu yöntemlerin geliştirilmesinde, içinde bulunulan dönemin özellikleri de etkili olmuştur. Güneş'e (2011, s. 124) göre 1950'li yıllarda, dil öğretiminde iletişim kurma amacı ortaya çıkmıştır. Bu durum da iletişimi esas alan Doğal Yöntem'in ortaya çıkması -yöntem olarak literatürde yer alması- için gerekli koşulları oluşturmuştur. Ordu Yöntemi olarak da bilinen İşitsel-Dilsel Yöntem'in ortaya çıkması ise ABD ordusunun dil öğrenme ihtiyacına dayanmaktadır. Çünkü ABD ordusunun askeri üs kurduğu ülkelerin dillerini öğrenme mecburiyeti doğmuş ve İşitsel-Dilsel Yöntem, Michigan Üniversitesi tarafından geliştirilmiştir (Hengirmen, t.y.; Memiş ve Erdem, 2013). Böylece dil öğretim yöntemlerinin ihtiyaçlara cevap vermek için geliştirildiği anlaşılmaktadır. Dil öğretim yöntemlerinin ortaya çıkmasını sağlayan bir başka husus da yöntemlerin birbirine tepki ve önceki yöntemin teorideki ya da uygulamadaki eksik yönlerini giderme maksadıdır (Tunçel, 2014, s. 1024).

Edebiyattaki edebi akımlar ve Türk edebiyatındaki dönem sanatçıların sanat anlayışları gibi dil öğretim yöntemleri de kendisinden önceki yöntemlerin eleştirilen yönlerini geliştirmektedir. Örnek olarak İletişimsel Yöntem'in temeli, Doğal Yöntem'e dayanırken (Göçen ve Okur, 2020, s. 126) okuma ve yazma becerisini geri planda tuttuğu için eleştirilen Doğal Yöntem'e karşı İletişimsel Yöntem dört temel dil becerisini geliştirmeyi hedeflemektedir (Gömleksiz, 2000, s. 259). Bununla birlikte dil öğretim yöntemleri kendisinden önceki yöntemlerin iyi yönlerinden de etkilenmiştir. Görsel-İşitsel Yöntem'in birçok prensibini Doğrudan Yöntem'den alması bunun örneğidir (Göçen ve Okur, 2020, s. 150). Bunlar ve bunlar gibi diğer dil öğretim yöntemleri de birbiriyile iç içedir.

Telkin Yöntemi, dil öğretim yöntemlerinin bu şekilde iç içe olmasından farklı bir özellik göstermektedir. Çünkü herhangi bir dil öğretim yönteminin eksikliğinden doğmamıştır. Erdem, Gün ve Sever'e (2015, s. 562) göre Telkin Yöntemi, herhangi kurama ya da dil görüşüne bağlı değildir. Burada kastedilmek istenenle Telkin Yöntemi'nin tek başına diğer bütün yöntemlerden bağımsız olarak var olduğu anlaşılmamalıdır. Çünkü bu yöntem, olumlu öğrenme psikolojisinin öğrenmeyi arttırdığını ve bunun da telkin yoluyla yapılabileceğini savunur (Doğan, 2012, s. 306). Dolayısıyla telkin bu yönüyle bilişsel yöntemden bağımsız düşünülemez.

Telkin Yöntemi, dil öğretiminde yaygın bir şekilde kullanılırken (İşcan, 2011, s. 1318) yabancılara Türkçe öğretiminde sistemli ve periyodik olarak kullanıldığını gösteren bir çalışma yoktur. Buna karşılık yabancılara Türkçe öğretiminde, günümüze gelene dek birçok dil öğretim yöntemine başvurulmuştur. İçinde bulunulan dönemler ve bu dönemlerin ihtiyaçları da kullanılan dil öğretim yöntemlerinin çeşitlilik göstermesinde etkili olmuştur. Başlangıçta Dil Bilgisi Çeviri Yöntemi ile başlayan bu süreç, şimdi iletişim yetisini ön plana çıkardığı için ağırlıklı olarak İletişimsel Yöntem’le devam etmektedir. Çünkü yabancılara Türkçe öğretimi için hazırlanan ders kitapları; dili, hayatın her alanında kullanılan bir iletişim kanalı olarak gören (Kurudayıoğlu, 2020, s.77) Diller İçin Ortak Öneriler Çerçevesi’ni temel almasıyla İletişimsel Yöntem’e sevk etmektedir (Boylu, 2019, s. 111). Bunlardan hareketle yabancılara Türkçe öğretiminde yöntem çeşitliliğinden söz edilebilirken bu çeşitliliğe Telkin Yöntemi’ni dâhil etmemizi sağlayacak bir çalışma bulunmamaktadır.

Akpınar Dellal ve Akbay Pişkin’in (2015, s. 48-49) çalışmasında belirttiği üzere Almanya ve İtalya gibi ülkelerde bu yöntemle dil öğreten dil merkezleri kurulacak kadar yaygın olan Telkin Yöntemi, Türkiye’de tanınmamaktadır. Sözü edilen çalışmada, Türkiye’de farklı dilleri yabancı dil olarak öğreten öğretmenlerin de Telkin Yöntemi’ni bilmedikleri hatta yarısından fazlasının yöntemin adını dahi duymadığı tespit edilmiştir. İşcan’ın (2011, s. 1321) Suggestopedia (Telkin Yöntemi) gibi yöntemlerin yabancı dil olarak Türkçe derslerinde “denenmesi” önerisinden hareketle Telkin Yöntemi’nin yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılmadığı da anlaşılmaktadır. Bu bilgilere binaen Telkin Yöntemi’nin yabancılara Türkçe öğretimi de dâhil olmak üzere Türkiye’de genel olarak yabancı dil öğretiminde tanınmadığı söylenebilir. Tanınmayan bir yöntemin uygulanması mümkün değildir. Telkin Yöntemi pek çok ülkede benimsenip hızlı öğrenme, süper öğrenme gibi adlarla uygulanırken Türkiye’de tanınmaması ve buna bağlı olarak yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılmaması eksikliklerdir.

Bahsedilen eksikliklerden hareketle bu çalışmanın amacı; Telkin Yöntemi’nin gelişimini, ilkelerini ve yöntem üzerinden gerçekleştirilen akademik tartışmaları ortaya koyarak yöntemin Türkiye’de tanınmasına ve yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılmasına hizmet etmektir. Böylece yöntemin gelişimini ve ilkelerini ortaya koymakla dil öğretmenlerine, yöntem üzerinden gerçekleştirilen akademik tartışmaların bir bütün hâlinde gösterilmesiyle de araştırmacılara fayda sağlama amacı güdülmektedir.

2. YÖNTEM

Telkin Yöntemi’nin Türkiye’de tanınmasına katkı sağlama ve yabancılara Türkçe öğretimindeki yöntem çeşitliliğine Telkin Yöntemi’ni de dâhil etme maksadı güden bu çalışma, literatür çalışmasına dayanan bir derleme çalışmasıdır. Dolayısıyla literatürde Telkin Yöntemi’ne dair bilgi içeren kaynaklara ulaşılmış ve çalışmada bu kaynaklardan faydalanılmıştır. Literatür çalışmasından hareketle yöntemin ortaya çıkışına, genel özelliklerine, yönteme getirilen eleştirilere, yöntemin dil öğretimindeki yerine ve bilimselliğine yönelik elde edilen bilgiler derlenerek uygun başlıklar altında ortaya konmuştur. Bu bilgilerden hareketle Telkin Yöntemi’nin yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılmasına yönelik uygulama örneği verilmiştir.

3. BULGULAR

3.1. Telkin Yöntemi

Yöntemin orijinal adı olan Suggestopedia kelimesi, öneri anlamında kullanılan ‘suggestion’ ve eğitim anlamında kullanılan ‘pedagogy’ kelimelerinin birleştirilmesiyle oluşturulmuştur (Bölükbaşı, 2019, s. 728). Araştırmacıların çalışmalarında, ağırlıklı olarak Telkin Yöntemi şeklinde kullanılan Suggestopedia’nın “Öneri Yöntemi, Esinlemeli Yöntem, Etkilemeli Yöntem” gibi farklı çevirileri de mevcuttur (Akdoğan, 2010; Demircan, 2013; Tosun, 2006).

Bu bölümde Telkin Yöntemi’nin ortaya çıkışı, genel özellikleri ve yönteme getirilen eleştiriler yer almaktadır.

3.1.1. Telkin Yöntemi’nin ortaya çıkışı

Yöntemin kurucusu Bulgar psikiyatrist Georgi Lozanov’dur. Yöntemin ortaya çıkış hikâyesi ise bir hasta muayenesine dayanmaktadır. Akşamları Rusça kursuna giden bir kaynak ustası, kurs ödevi için ezberlemesi gereken ve sınıfta yalnızca bir kez duyduğu Rusça şiiri, Lozanov’la yaptığı danışma sonrasında hatasız bir şekilde hatırlamaktadır (Türköz, 2010, s. 58). Bu olayla birlikte Lozanov, Telkin Yöntemi’ne dair girişimlerine başlamıştır. Bu kapsamda çeşitli araştırma kurulları oluşturularak deneyler yapılmıştır. 1965’te yapılan deneyde, Telkin Yöntemi ile Fransızca ve İngilizce öğretimi, deney ve kontrol grubuna uygulanmıştır. Çelebi’ye (2018, s.

9) göre geleneksel öğretimin yapıldığı kontrol grubundaki öğrencilerin Telkin Yöntemi ile öğretimin yapıldığı deney grubundaki öğrencilerden geri kaldığı, yorgunluk hissettikleri hatta kursu bırakma noktasına geldikleri tespit edilmiştir. Bu noktada kontrol grubuna Telkin Yöntemi uygulandığında deney grubundaki öğrencileri yakaladıkları ortaya konmuştur. Daha sonra da bu araştırmalara devam edilerek yöntemin dil öğretimindeki başarısı test edilmiştir.

3.1.2. Telkin Yöntemi'nin genel özellikleri

Telkin Yöntemi, insan beyninin nasıl öğrendiği ve zihinsel kapasitenin daha etkili bir biçimde nasıl kullanılacağı üzerine geleneksel anlayışın dışında uygulanan bir yöntemdir. Bu yöntem, geleneksel anlayışın karşısındadır. Karşı olmasının altında yatan temel neden ise Telkin Yöntemi'nin geleneksel yöntemlere göre dil öğrenimini üç dört kat daha hızlı gerçekleştirmesidir (Yağmur Şahin, 2018, s. 128). Bunun nasıl gerçekleştirildiğinin anlaşılabilmesi için de yöntemin nasıl geliştirildiğine bakmak gerekmektedir. Aykaç'a (2015, s. 170) göre bu yöntem, ruhbilimin verilerinden faydalanılarak geliştirilmiştir.

Ruhbiliminden hareketle öğrenme öncesinde sahip olunan olumsuz düşüncelerin ortadan kaldırılması hedeflenmektedir. Çünkü Telkin Yöntemi'ne göre; başarısız olmak, öğrenmeyi gerçekleştirememek gibi kaygılar neticesinde var olan zihinsel kapasite, tam olarak kullanılamamaktadır (Sarıçoban, Kavaklı, Arslan ve Özer, 2015, s. 377). Oysaki Erdem, Gün ve Sever'e (2015, s. 562) göre bu yöntemde dil yeteneğine bakılmaksızın herkesin başarılı olacağı düşünülmektedir. Aynı zamanda her bireyde, var olan gizil bir potansiyel bulunmaktadır (Uçak, 2016, s. 76). Bireyin bu potansiyelini gösterebilmesi için uygun koşulların oluşturulması gerekir. Bu sebeple öğretimin başında öğrenciler, korkularından arındırılarak var olan gizil potansiyelin ortaya çıkmasına zemin hazırlanmalıdır. Böylece öğrenmenin önündeki zihinsel engeller kaldırılmış olacak ve zihin öğrenmeye hazır hale gelecektir.

Öğrenmenin önündeki fiziksel engellerin kaldırılması, öğrenmenin gerçekleştiği ortamdan geçmektedir. Telkin Yöntemi'nde, öğrenme ortamının işlevi büyüktür. Çünkü öğrenme başarısının rahat bir ortamda elde edileceğine inanılır (Köksal ve Varışoğlu, 2012, s. 97). Bu sebeple bu yöntemde öğrenme ortamı, çevresel faktörlerin rahat iletişimi engellemeyeceği şekilde düzenlenmelidir. Demircan'ın (2013, s. 252) da belirttiği üzere Telkin Yöntemi'ne göre düzenlenecek sınıflarda öğrencilere özel rahat koltuklar, süslü duvarlar ve rahatsız etmeyecek yumuşak bir ışık bulunmalıdır. Bu gibi çevresel düzenlemelerin amacı, öğrencilerdeki başarısız olma korkusunu yok etmektir (Durmuş, 2018, s. 94).

Zihinsel ve fiziksel engellerin ortadan kaldırılmasıyla uygulama aşamasına geçilmektedir. Bu aşamada, öğretmenin önemli sorumlulukları bulunmaktadır. Öğretmenin, öğrencilerin güvenini kazanarak sınıftaki tek otorite olması beklenmektedir (Kızılemeşe ve Topçuoğlu Ünal, 2020, s. 275). Otoritenin bir gereği olarak da saygınlığını öğrencilere yansıtılabilmelidir. Çünkü öğretmene güvenen ve saygınlığına ikna olan öğrencinin öğrenme performansı artmaktadır. Bir diğer beklenti ise öğretmenin dil öğretiminin bir ilkesi olarak öğretim sırasında, öğrencinin yaptığı hataları anında düzeltmemesidir. Çünkü öğretmen, yanlış anında düzelten bir makine veya anında yapılan bir düzeltmeyle öğrencinin hedef dile yönelik motivasyonunu kıran bir unsur değildir. Aksine öğretmenin yanlışlara karşı toleranslı davranması beklenmektedir (Memiş ve Erdem, 2013, s. 309).

Yöntemin uygulama aşamasında en önemli materyal müziktir. Müzik sağ beyin, dil sol beyin tarafından işlendiği için Telkin Yöntemi'nde beynin her iki tarafının da harekete geçtiği varsayılmaktadır (Bancroft, 1995, s. 2). Bu durum da öğretimin kalıcılığını arttırmaktadır. Yöntem, hedef dile yönelik konuşma becerisini bir an önce kazandırmayı hedeflediği için diyalog öğretimine önem verir. Diyaloğların öğretilmesinde de müzikten faydalanılır. Demirel'e (2019, s. 60) göre diyalog öğretiminde, yöntemin üç aşaması vardır: Birinci aşamada, diyalog öğretmen tarafından okunur. İkinci aşamada, vurgu ve tonlamalara dikkat edilerek müzik eşliğinde okunur. Üçüncü aşamada ise rahat koltuklarda oturan öğrencilerin gözleri kapalı bir şekilde müzik eşliğinde diyalogo dinlemeleri ve hatırdaki tutmaları istenir.

Telkin Yöntemi'nde, her öğrenciye hedef dile ait yeni bir kimlik verilir (Sarıçoban, Kavaklı, Arslan ve Özer, 2015, s. 378). Böylece farklı bir kimliğe bürünen öğrencilerin kendilerini daha rahat hissetmeleri sağlanır ve sahip oldukları çekingenliği, korkuları yeni kimliklerine taşımalarının önüne geçilir.

Yukarıda bahsedilen bütün özellikler göz önünde bulundurulduğunda Telkin Yöntemi'nin neyin öğretildiğinden ziyade öğretimin nasıl yapılması gerektiğine yoğunlaştığı ve ilkelerini de bu doğrultuda geliştirdiği

anlaşılmaktadır. Bu yöntemde öğretim; zorlayıcı, emredici bir şekilde değil rahatlatıcı, zihnin özgürleştirildiği bir şekilde gerçekleştirilmektedir.

3.1.3. Telkin Yöntemi'ne yapılan eleştiriler

Telkin Yöntemi'ne yapılan eleştirilerin başında öğrenme ortamı gelmektedir. Çünkü Bölükbaşı'nın (2012, s. 62) da belirttiği gibi bu yönteme göre düzenlenecek modern sınıf ortamı çok masraflıdır. Bu da ekonomik yükü arttırmaktadır.

Bu yöntemde sınıflar 12 kişilik küçük gruplardan oluşmaktadır (Yeşilyurt, 2015, s. 17). Bu sebeple kalabalık gruplara uygulanamayışı araştırmacılar tarafından eleştirilmektedir (Erdem, Gün ve Sever, 2015; Göçen, 2020; Memiş ve Erdem, 2013).

Yöntemin hedeflerine ulaşabilmesi için öğretmenin üstündeki sorumluluk çok büyüktür. "Telkin yönteminin başarılı olabilmesi için, öğretmenin neşeli ve rahatlatıcı bir öğrenme ortamı oluşturması, öğrenme yoluyla oluşan algıların etkileşiminin değerlendirilmesi ve belirli telkinler sonucu öğrenen bireyin olumlu ve bilinçli bir öğrenme davranışı ediniminin sağlanması gerekir." (Baur'dan akt. Akpınar Dellal ve Akbay Pişkin, 2015, s. 43). Görüleceği üzere öğretmenden öğretmenlik niteliğinin yüksek olmasının yanında iletişimsel niteliğinin de yüksek olması ve aynı zamanda bu niteliklerini uygulayabilecek bir potansiyele sahip olması beklenmektedir. Bu niteliklere sahip öğretmenleri bulmak da ayrı bir zorluk teşkil etmektedir.

Var olan ders kitapları, bu yönteme göre hazırlanmadığı için öğreticilerin bu yöntemi normal sınıflarda uygulamaları zordur (Göçen, 2020, s. 41). Ders kitapları, belirlenen öğretim programına göre düzenlenir. Bundan hareketle var olan öğretim programlarıyla Telkin Yöntemi'nin birbiriyle uyum sağlamadığı söylenebilir.

3.2. Telkin Yöntemi Üzerinden Gerçekleştirilen Akademik Tartışmalar

Telkin Yöntemi gerek öğrenme ortamıyla gerekse öğrenmeyi gerçekleştirmek için başvurduğu yollarla dil öğretimini daha rahat ve daha eğlenceli hale getirmiştir. Bu niteliklerine karşın dil öğretim yöntemleri arasındaki yeri ve bilimselliği de tartışılabilir durumdadır.

Bu bölümde, Telkin Yöntemi'nin dil öğretimindeki konumuna ve yöntemin bilimselliğine yönelik tartışmalar bulunmaktadır.

3.2.1. Dil öğretiminde Telkin Yöntemi'nin konumu

Bulgar psikiyatrist Lozanov tarafından geliştirilen Telkin Yöntemi, dil öğretim tarihinde yarım asırdan fazla süredir bulunmaktadır. Bu yöntemi akademik olarak desteklemek ve geliştirilebilmek için Bulgaristan'da, 1966 yılında, Suggestology Araştırma Enstitüsü kurulmuştur. Aynı zamanda Bulgaristan'daki gelişmelerden sonra Telkin Yöntemi uygulama sahasını genişletmiştir. ABD'nin bazı eyaletleri olmak üzere Kanada'da ve daha birçok ülkede uygulanmış, ülkelerin resmi programlarında kendine yer bulan bir öğretim yöntemi olmuştur (Owen ve Flek'ten akt. Çelebi, 2018, s. 2). Bunun yanında bu yöntem, UNESCO tarafından da etkili bir dil öğretim yöntemi olarak onaylanmış tek dil öğretim yöntemidir (Türköz, 2010, s. 11). Bütün bu gelişmelere rağmen dil öğretiminde, Telkin Yöntemi'ne mesafeli yaklaşılmıştır. Memiş ve Erdem'e (2013, s. 309) göre bu yöntem, literatürde yabancı dil öğretim yöntemi olarak kabul görmemiştir. Uçak'ın (2016, s. 76) ifadesiyle de dil öğretim yöntemleri arasında kendine doğrudan bir yer bulamamıştır. Aktürk de (1998, s. 54) bir yöntem olup olmadığının tartışma konusu olduğunu belirtmiştir. Nitekim bu tartışmada, dil öğretiminin önemli araştırmacılarından Kumaravadivelu'ya (2006, s. 94) göre, yöntem olunabilmesi için gerekli kriterleri karşılamadığından Telkin Yöntemi'nin yöntem statüsünü hak etmediği ifade edilmiştir.

Telkin Yöntemi, dil öğretiminin yanında çocuk gelişimi, müzik, psikoloji, sinirbilim gibi farklı disiplinlerde de kullanılmaktadır (Kızılmeşe ve Topçuoğlu Ünal, 2020, s. 275). Diğer alanlarda kullanılsa da yabancı dil öğretiminde popüler olmuştur (Çelebi, 2018, s. 4). Fakat herhangi bir dil görüşüne ve kurama bağlı değildir (Erdem, Gün ve Sever, 2015, s. 562). Bundan hareketle tamamen dil öğretimine özgü bir yöntem olmayışı ve bir dil görüşüne, kuramına bağlı olmaması gibi sebeplerle yöntemin literatürde kendine yer bulmakta zorlandığı söylenebilir.

3.2.2. Telkin Yöntemi'nin bilimselliği

Telkin Yöntemi'nin dil öğretimindeki yerinin tartışılmasına yol açan en önemli neden bilimselliğidir. Çünkü yöntemin dilbilimde bilimsel bir dayanağı yoktur (Aktürk, 1998, s. 54). Buna rağmen 1965 ve 1966 yılında

gerçekleştirilen deneylerle yöntemin etkililiği ortaya konmuştur (Türköz, 2010, s. 51-52). Fakat yöntemin dayandığı temeller, onun bilimsellik konusunda tartışılmasına zemin hazırlamıştır. Çünkü Telkin Yöntemi yoga, zen-Buddhizm ve ruhbilimden hareketle geliştirilmiştir (Aykaç, 2015; Erdem, Gün ve Sever, 2015; Karatay, 2017; Memiş ve Erdem, 2013). Aynı zamanda bu yöntem, bilimsel altyapıya sahip olmamakla ve yalancı bilim olmakla eleştirilmiştir (Lukesch'den akt. Akdoğan, 2010, s. 17). Erdem, Gün ve Sever'in (2013, s. 562) ifadesiyle de yöntem, bilimselliğin uzağındadır. Nitekim yöntemin bilimselliği üzerine yapılan eleştirilerden biri de şudur: "Eğer 1970'li yıllarda bir şey öğrenmişsek, o da dil öğretim sanatının sözdebilim olan esinbilimden çok az yarar sağlayabileceğidir." (Scovel'den akt. Demircan, 2013, s. 258). Hengirmen (t.y., 30) de Telkin Yöntemi'ne yönelik değerlendirmesinde, literatürde yöneme kaynaklık eden esinbilimin çağdaş ölçülere göre bir bilim dalı sayılamayacağını belirtildiğine yer vermektedir.

Bulgaristan'da ortaya çıkıp uygulama sahasını Avrupa ülkelerine, ABD'ye, Kanada'ya kadar taşımış olsa da Telkin Yöntemi, bu yönleriyle daima tartışılmıştır.

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

Dil öğretiminde yöntemler hem öğretici açısından hem de öğrenci açısından verimi arttırmaktadır. Öğreticiler de gerek hedef dile ait geliştirilecek becerilere göre gerekse hedef kitlenin ihtiyaçlarına göre çeşitli yöntemlere başvurmaktadır. Yabancılara Türkçe öğretiminde de bu yöntem çeşitliliği söz konusudur. Nitekim Dil Bilgisi Çeviri Yöntemi, Doğrudan Yöntem ve İletişimsel Yöntem yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan yaygın yöntemler arasındadır (Boylu, 2019; Göçen ve Okur, 2020; Yağmur Şahin, 2018). Buna karşılık Telkin Yöntemi'nin Türkiye'de yabancılara Türkçe öğretiminde sistemli ve periyodik bir şekilde kullandığını gösteren bir çalışma yoktur. Yöntem üzerine yapılan çalışmalarda, yöntemin Türkiye'de tanınmadığı belirtilmiştir (Akpınar Dellal ve Akbay Pişkin, 2015; İşcan, 2011).

Demircan'ın (2013, s. 255) ifadesiyle Telkin Yöntemi'yle gerçekleştirilen eğitim, öğrencilerde saldırganlık eğilimlerini yumuşatır ve topluma uyumlarını sağlar. Bu nedenle yabancılara Türkçe öğretiminde, bu yöntemin kullanılması hem yöntemi Türkçenin hizmetkârı yapacak hem de yabancı öğrencilerin Türk toplumuna uyumunu sağlayacaktır. Bununla birlikte Memiş ve Erdem'e (2013, s. 309) göre Telkin Yöntemi, literatürde yabancı dil öğretim yöntemi olarak kabul edilmemişse de İşcan'a (2011, s. 1321) göre yöntemin dil öğretimindeki başarısı kanıtlanmış ve Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde uygulanması önerilmiştir.

1960'lı yıllarda ortaya çıkıp o günden bu yana dil öğretiminde kullanılan Telkin Yöntemi, her ne kadar bilimselliği ve dil öğretiminde bir yöntem olup olmadığı konularıyla tartışılrsa da Avrupa Konseyi Modern Diller Bölümü tarafından kabul edilen alternatif dil öğretim yöntemlerinden biridir.

5. ÖNERİLER

Beynin iki tarafını harekete geçirip daha kalıcı öğrenmeyi sağlaması, hedef dile yönelik konuşma becerisini kısa zamanda ileri seviyeye taşıması, dil öğretimini daha rahat ve daha eğlenceli hale getirmesi gibi özellikleri sebebiyle Telkin Yöntemi sınıfta uygulanabilir.

Telkin Yöntemi'ni diğer dil öğretim yöntemlerinden ayıran en önemli özelliklerden biri öğrenme ortamıdır. Çünkü bu yöntemde, öğrenme ortamı ile öğretim süreci birbirini tamamlamaktadır. Bu sebeple uygulama öncesinde, öğrenme ortamının Telkin Yöntemi'nin ilkelerine göre düzenlenmiş olması gerekir. Bu ilkelere göre düzenlenen sınıflarda, Telkin Yöntemi, şu şekilde kullanılabilir:

Öğrenme ortamının Telkin Yöntemi'nin ilkelerine göre düzenlendiği, yabancılara Türkçe öğretiminin yapıldığı sınıfta derse giren öğretmen, herkesin anlayabileceği bir selamlama cümlesiyle derse başlar. Öğretim sürecinin nasıl ilerleyeceğine yönelik açıklama yapar. Farklı bir yöntem kullanacağını söyleyerek öğrencilerin dikkatini çeken öğretmen, Türkçeyi öğrenmek için özel bir çaba sarf etmelerine ihtiyaç olmadığını çünkü Türkçeyi süreç içinde kendiliğinden öğreneceklerini söyler. Bunun da Telkin Yöntemi aracılığıyla gerçekleşeceğini belirtir. Öğretmen, kendinden emin ve kararlı bir ses tonuyla Türkçeyi öğreneceklerini ifade ederek öğrencileri rahatlatmaya çalışır. Öğrenme ortamının verdiği rahatlık ile öğretmenin güvenli ve kararlı açıklamaları, öğrencide var olabilecek öğrenme baskısını, öğrenememe korkusunu ortadan kaldırmaya yöneliktir. Bu baskıyı ve korkuyu yok etmeye yönelik çabayı da pekiştirmek için öğrencilere, Türkçe isim ve mesleklerin yazılı olduğu bir materyal gösterilir. Öğrenciler, istedikleri Türkçe ismi ve mesleği seçer. Öğretmen, bu şekilde öğrencilerin kendilerini bir Türk gibi hissetmesini sağlar. Öğrencilerin hayatına ve Türkçe olarak seçtiği mesleğine yönelik kısa cevaplı sorular sorar. Böylece öğrencinin yeni kimliğine ait bir kısa hayat hikâyesi oluşturulur. Öğretmen, öğrencileri

zihinsel ve fiziksel olarak rahatlatma çabalarını uygulama boyutunda göstermek için Barok tarzı bir müzik veya klasik Türk müziği açar. Öğrencilere, tanışmaya dayalı günlük hayatta kullanılan cümleleri içeren bir metin verir. Öğrenciler, metni inceler. İlk aşamada, metin, öğretmen tarafından önce anlatılır sonra okunur. İkinci aşamada, müziğin ritmine uygun olacak şekilde vurgu ve tonlamalara dikkat ederek yine öğretmen tarafından okunur. Üçüncü aşamada ise gözleri kapalı bir şekilde rahat koltuklarında oturan öğrenciler, metni yine dinler ve hatırd tutmaya çalışır. Bundan sonra yeni kimliklere bürünmüş öğrenciler, metne dayalı olarak veya hayal güçlerini kullanarak birbiriyle tanışma uygulaması yapabilir. Öğretmen, öğrencilerin yanlış yapabileceklerinin bilincindedir. Yanlış ile karşılaştığında ise öğrencinin motivasyonunu kaybetmemesi için ani bir düzeltme yoluna gitmez. Sonrasında uygun bir anda yanlışların doğrusunu gösterir. Ders bu şekilde biter. Öğrencilere, ciddi bir çaba sarf ettirecek ödev verilmez. Ancak verilen metni okuyarak derse gelmeleri beklenir.

Yöntemin uygulanışındaki en önemli unsurlardan biri öğretmenin ders içinde, ders arasında, her fırsatta öğrenciyi Türkçeyi rahat bir şekilde öğreneceğini telkin etmesidir. Bu şekilde, öğrencinin bilinçaltında, Türkçeyi öğreneceği düşüncesinin yer etmesi sağlanır. Bu anlamda, Telkin Yöntemi, yabancılara Türkçe öğretimi alanında kullanılabilir.

6. KAYNAKÇA

Akdoğan, S. (2010). *Türkiye’de yabancı dil öğretiminde karşılaşılan sorunlar ve bir çözüm önerisi olarak yabancı dil okullarına yönelik öğretmen ve öğretim elemanlarının görüşleri*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elâzığ.

Akpınar Dellal, N., & Akbay Pişkin, M. (2015). Yabancı dil öğreten eğitimcilerin telkin yöntemine ilişkin algı ve görüşleri. *Turkish Studies – International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 10(3), 37-50.

Aksan, D. (2015). *Her yönüyle dil-ana çizgileriyle dilbilim* (6. Basım). Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

Aktürk, H. (1998). *Telkin metodunun askeri lisan okullarında İngilizce kelime öğretiminde kullanılması*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Aykaç, N. (2015). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin genel tarihçesi ve bu alanda kullanılan yöntemler. *Turkish Studies International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 10(3), 161-174.

Bancroft, W.J. (1995). The two-sided mind: teaching and suggestopedia. *Educational Resources Information Center*, 18 Ocak 2021 tarihinde <https://eric.ed.gov/?id=ED384244> adresinden erişildi.

Boylu, E. (2014). Dil-kültür ilişkisi ve İran’da Türkçe öğretimine etkisi. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 2014(4), 19-28.

Boylu, E. (2019). Dil öğretim yöntemlerinin yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanımı. E. Boylu ve L. İltar (Ed.), *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Politika, Program, Yöntem ve Öğretim* (ss. 87-121), Ankara: Pegem Akademi.

Bölükbaşı, M. (2012). *Arapça öğretiminde telkin yöntemi ve uygulaması*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Bölükbaşı, M. (2019). Arapça öğretiminde telkin yönteminin önemi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 12(65), 727-735.

Çelebi, N. T. (2018). *Suggestopedia yönteminin yabancı dil öğretiminde kullanılması üzerine bir meta analiz çalışması*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Muğla.

Demircan, Ö. (2013). *Yabancı dil öğretim yöntemleri*. İstanbul: Der Yayınları.

Demirel, Ö. (2019). *Yabancı dil öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi.

Doğan, C. (2012). *Sistemik yabancı dil öğretim yaklaşım ve yöntemleri*. İstanbul: Ensar Neşriyat.

Durmuş, M. (2018). Telkin yöntemi (Suggestopedia). M. Durmuş ve A. Okur (Ed.), *Yabancılara Türkçe Öğretimi El Kitabı* (ss. 93-96), Ankara: Grafiker Yayınları.

- Erdem, M. D., Gün, M., & Sever, P. (2015). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde yöntem seçimi ve alternatif yöntemler. *Turkish Studies International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 10(11), 549-566.
- Göçen, G., & Okur, A. (2020). Dil öğretim kuramları ve Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılacak yöntem ve teknikler. H. Karatay (Ed.), *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi El Kitabı* (ss. 123-172), Ankara: Pegem Akademi.
- Göçen, G. (2020). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde yöntem. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, 18, 23-48.
- Göçer, A. (2012). Dil kültür ilişkisi ve etkileşimi üzerine. *Türk Dili*, CIII(729), 50-57.
- Gömlüksiz, M. N. (2000). Yabancı dil öğretiminde kullanılan yöntemler ve yöntem sorunu. *Fırat Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 5, 253-264.
- Günday, R. (2015). *Yabancı dil öğretiminde yaklaşımlar, yöntemler, teknikler ve multimedya araç ve materyalleri*. Ankara: Favori Yayınları.
- Güneş, F. (2011). Dil öğretim yaklaşımları ve Türkçe öğretimindeki uygulamalar. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(15), 123-148.
- Hengirmen, M. (t.y.). *Yabancı dil öğretim yöntemleri ve TÖMER yöntemi*. Ankara: Engin Yayınevi.
- İşcan, A. (2011). Yabancılar Türkçe öğretiminde Suggestopedia'nın (telkin yöntemi) kullanımı. *Turkish Studies International Periodical For The Languages, terature and History of Turkish or Turkic*, 6(1), 1317-1322.
- Kızılemeşe, A., & Topçuoğlu Ünal, F. (2020). Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde telkin yöntemi. *Çukurova Araştırmaları*, 6(2), 271-277.
- Köksal, D., & Varışoğlu, B. (2012). Yabancı dil öğretiminde yaklaşım, yöntem ve teknikler. A. Kılınç ve A. Şahin (Ed.), *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi* (ss. 81-111), Ankara: Pegem Akademi.
- Kumaravadivelu, B. (2006) *Understanding language teaching -from method to postmethod-*, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates Publishers. 10.02.2021 tarihinde <https://archive.org/details/Kumaravadivelu2006> adresinden erişildi.
- Kurudayıoğlu, M. (2020). Diller için Avrupa ortak öneriler çerçevesi. H. Karatay (Ed.), *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi El Kitabı* (ss. 47-78), Ankara: Pegem Akademi.
- Memiş, M. R., & Erdem, M. D. (2013). Yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan yöntemler, kullanım özellikleri ve eleştiriler. *Turkish Studies - International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 8(9), 297-318.
- Özbay, M. (2009). *Türkçe özel öğretim yöntemleri I*. Ankara: Öncü Kitap.
- Sarıçoban, A., Kavaklı, N., Arslan, S., & Özer, Z. (2015). Yabancı dil öğretimine yönelik yöntem ve yaklaşımlar. A. Sarıçoban (Ed.), *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Metodolojisi* (ss. 358-400), Ankara: Anı Yayıncılık.
- Sebüktekin, H. (1973). Yabancı dil öğretiminde yöntem. *Boğaziçi Üniversitesi Dergisi, Humaniter Bilimler-Humanities*, 1, 95-100.
- Tosun, C. (2006). Yabancı dil öğretim ve öğreniminde eski ve yeni yöntemlere yeni bir bakış. *Cankaya University Journal of Arts and Sciences*, 5, 79-88.
- Tunçel, H. (2014). Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesinde yöntem seçimine ilişkin bir durum çalışması: Farklı yöntemler üzerinden geçmiş zaman öğretimi. *Turkish Studies International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 9(6), 1023-1042.
- Türköz, S. (2010). *An experimental approach to teaching vocabulary through Suggestopedia/Reservopedia*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Uçak, S. (2016). Dil öğrenimi ve edinimi üzerine bir tartışma. *Aydın Tömer Dil Dergisi*, 1(1), 65-80.

Uzuntaş, A., & Yıldız, C. (2017). Dil öğretiminde yaklaşımlar, yöntemler, strateji ve teknikler. H. Develi, C. Yıldız, M. Balcı, İ. Gültekin ve D. Melanlıoğlu (Ed.), *Uygulamalı Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi El Kitabı* (ss. 205-240), İstanbul: Kesit Yayınları.

Yağmur Şahin, E. (2018). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yaklaşım, yöntem ve teknikler. A. Şahin (Ed.), *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi, Kuramlar, Yaklaşımlar, Etkinlikler* (ss. 110-144), Ankara: Pegem Akademi.

Yeşilyurt, E. (2015). *Osmanlı döneminde İngilizlere Türkçe öğretimi*. Yayımlanmamış doktora tezi. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.

6. EXTENDED ABSTRACT

Language is a way of transmitting culture to different contexts through the cultural reflection quality of language. It is stated that the power of language to convey the culture becomes visible while teaching a language to foreigners (Boylu, 2014; Özbay, 2009). To illustrate, French people have developed the method of audiovisual to spread their native language to other countries (Güneş, 2011, p. 131).

Methods in language teaching are used to achieve language teaching based on a planned process and reach the goal more efficiently. A particular method draws a road map to a teacher and learner for language learning. According to Demirel (2019, p. 63), a method in language teaching means a set of procedures that reveal how to teach a language by using teaching methods and tools to achieve the specified goals.

Language teaching methods have been developed to meet the needs of the period they are in and eliminate the previous method's deficiencies. However, the Suggestopedia shows a different feature from the way the methods are intertwined in this way because it does not emerge as a result of the various deficiencies of existing in language teaching method. The emergence of the Suggestopedia is based on a patient examination of the psychiatrist Lozanov, who is the founder of the method.

While the language teaching methods used in teaching Turkish to foreigners have varied since the past, there is no study revealing that the Suggestopedia is also included among existing methods. In surveys, however, despite the use of a common way of suggestion approach to language teaching, it is recognized in Turkey (Akpınar Dellal and Akbay Pişkin, 2015; İşcan, 2011). It is a limitation that the method of suggestopedia, which is a famous teaching method in the World, has not been recognized as a teaching method. Based on these shortcomings, the purpose of this study is to reveal the features of the Suggestopedia, and the academic discussions carried out over the method, helping the method to be recognized in Turkey to serve the recognition of the method in teaching Turkish to foreigners with the method of literature review. At the same time, this study reveals the emergence of the method, its principles, and the method's criticisms while presenting the academic discussions on the method. Thus, it aims to benefit researchers.

This method implies that some fears, such as the failure to succeed and learn, are among the psychological obstacles in language teaching. Thus, suggestopedia aims to remove these obstacles through suggestion and make the mind ready for teaching (Sarıçoban, Kavaklı, Arslan and Özer, 2015, p. 377). To use the mental capacity fully, the student must relax physically and mentally and get rid of his/her prejudices towards language learning. For this reason, first of all, the learning environment should be arranged in a way that the student can relax physically and mentally. According to Demircan (2013, p. 252), the classrooms to be set according to the Suggestopedia needs to have comfortable seats, decorated walls, and a soft light that will not disturb students. The purpose of such environmental regulations is to eliminate the fear of failure in students (Durmuş, 2018, p. 94). The most crucial factor that allows the student to relax mentally and entirely is using his / her capacity with the trust and acceptance of the dignity of the teacher. As a matter of fact, in the Suggestopedia, the teacher is the only authority in the classroom (Kızıılmeşe and Topçuoğlu Ünal, 2020, p. 275). Moreover, the teacher advises the students to learn the language comfortably and spontaneously without any special effort. The most important material used in the Suggestopedia is music. Since music is processed by the right brain and speech by the left brain, it is assumed in the Suggestopedia that both sides of the brain are activated (Bancroft, 1995, p. 2). This situation increases the permanence of teaching.

Like all methods in language teaching, the Suggestopedia method has been criticized on various issues. There are criticisms such as the fact that the learning environment increases the cost, the method cannot be applied to crowded classes, the existing textbooks are not prepared according to the Suggestopedia Method, and the method

cannot be used in standard classes (Bölükbaşı, 2012; Erdem, Gün and Sever, 2015; Göçen, 2020; Memiş and Erdem, 2013).

The Suggestopedia Method is the only language teaching method approved by UNESCO as a practical language teaching method (Türköz, 2010, p. 11). On the other hand, besides the criticisms mentioned, the Suggestopedia Method has always been a subject of discussion among language teaching methods and its scientificity.

In related literature, the researchers stated that the method was not a language teaching method that it could not find itself directly among language teaching methods as a method. It was a matter of debate whether it was a method, and that it did not deserve the status of a method because it did not meet the criteria for being a method (Aktürk, 1998; Kumaravadivelu, 2006; Memiş and Erdem, 2013; Uçak, 2016).

The foundations of the Suggestopedia Method have caused it to be criticized in terms of science because the origins of the Suggestopedia Method come from yoga, zen-Buddhism, and psychology (Aykaç, 2015; Erdem, Gün and Sever, 2015; Karatay, 2017; Memiş and Erdem, 2013). The researchers stated that the method had no scientific basis in linguistics, was far from being scientific in general, had no scientific background, and was a pseudoscience (Aktürk, 1998; Erdem, Gün and Sever, 2013; Lukesch as cited in Akdoğan, 2010). However, the Suggestopedia Method has been shown as one of the alternative language teaching methods accepted by the Council of Europe Modern Languages Department, although researchers always discuss it with its scientificity.

YENİ PARADİGMANIN SANAT TEMELLİ EĞİTİM ARAŞTIRMALARI

Esra MACAROĞLU AKGÜL¹

Özet

Eğitim araştırmaları; nicel, nitel ve karma yöntemlerin kullanıldığı, içerik ve bulgular açısından zengin bir yapıya sahip araştırmalardır. Bu makalede, nitel yaklaşım içinde yer alan sanat temelli araştırma yöntemi, yönteme ait yeni paradigma, eğitim alanına yansımaları ve önemi açısından ele alınıp irdelenmiştir. Eğitim araştırmalarında nitel yaklaşım son yıllarda daha fazla ön plana çıkmaya başlamış ve daha görünür bir hâl almıştır. Sanat temelli araştırmalar ise psikoloji alanından sağlık alanına, eğitim alanından toplumsal sorunların ortaya konduğu pek çok sosyal bilimler alanına kadar işlevsel bir şekilde kullanılmaktadır. Bu çalışmanın konusu sanat temelli araştırmaların eğitim alanına, özellikle öğrenme ve öğretim konularında yapılan araştırmalara teorik ve pratik katkılarını incelemektir.

Anahtar Sözcükler: Araştırma yöntemi; sanat temelli araştırma; nitel araştırma; yapılandırmacı yaklaşım

ART-BASED EDUCATIONAL RESEARCH METHOD IN NEW PARADIGM

Abstract

Being able to use qualitative, quantitative, and mixed methods in research, is an enrichment for educational research studies. This article is about art-based research studies as a method of research in qualitative manner. Paradigm analysis of art-based research, its use and importance in educational research studies are the major concerns of the article. Nowadays, qualitative approach comes forward and becomes more visible in educational research studies. As part of the qualitative tradition, art-based research method is used in an interdisciplinary manner. From psychology to health, from education to other social sciences, researchers use the method in a very functional way. The purpose of the article is to investigate the implications of the method in educational research.

Keywords: Research methods; art-based research; qualitative research; constructivism

Makale Türü (Article Type): Derleme/Review

Kaynakça Gösterimi: Macaroğlu Akgül, E. (2021). Yeni paradigmanın sanat temelli eğitim araştırmaları. *Journal of Sustainable Educational Studies (JSES)*, 2(2), 19-25.

1. SANAT TEMELLİ ARAŞTIRMALAR

Sanatın eğitim için bir araç olarak kullanılması 1950’lilerde Herbert Read’in sanata “eğitimin temeli” olarak bakmasına, “*sanat yoluyla eğitim kuramı*”nı geliştirmesine kadar uzanır. Sanat ve eğitim arasındaki amaç benzerliği, kendini farklı yollarla ve farklı boyutlarda ifade edebilen insan yetiştirmek olarak ifade edilebilir. Öyleyse bu amaç doğrultusunda sanat, eğitimin bileşenleri arasında mutlaka yer almalıdır (Keser ve Narin, 2017). Eğer sanat, eğitimin bir bileşeni olarak kabul edilmiş ve eğitsel çalışmalarda yer almışsa, sanatın eğitim araştırmaları alanında da etkili bir bileşen olması yadırganamaz. Nitekim Keser ve Narin (2017) Read’in sanat yoluyla eğitim kuramını takiben 1970’li yıllarda Elliot Eisner ve Maxine Green gibi araştırmacıların, sanatçıların

¹ Prof. Dr., Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, Meslek Yüksek Okulu, Engelliler İçin Gölge Öğreticilik Programı, İstanbul-Türkiye, emakgul@fsm.edu.tr, ORCID: 0000-0001-6897-538X.

uygulamalarını kullanarak eğitim araştırmaları dzenlediklerinden bahseder. O hâlde sanat temelli araştırmalar yetmiş yıldan fazla bir süredir geleneksel bilim ve geleneksel araştırmaları zenginleştirmek amacıyla kullanılmaktadır. Özetle sanat temelli araştırma, sosyal bilimler araştırmalarını disiplinler arası bir yaklaşımla biçimlendirmek için sanatlardan yararlanan metodolojik bir araştır. Günümüzde, “Sanat temelli araştırmaların eğitim araştırmalarındaki yeri nasıldır?” veya “Sanat temelli araştırmalara neden yer verilmelidir?” gibi sorular bugün de araştırmacıları meşgul eden konular arasındadır.

Eğitim 5.0 kavramından bahsedilen 21. yüzyılda, hemen tüm disiplinlerin eğitiminde öncelik, akademik bilgilerin ezberlenmesinden kapsayıcı kavramları yani büyük resmi anlamaya ve düşünme becerilerini geliştirmeye doğru değişmeye başlamıştır. Bu yüzyılın öğrenmeleri eleştirel düşünme, iş birliği yapma, yaratıcı düşünme ve iletişim alanlarında gelişime vurgu yapmaktadır. Tüm bunlar öğrenilenleri uygulamaya geçirebilmeyi ve üst düzey düşünme becerilerine sahip olmayı gerektirmektedir. Eğitim alanındaki bu kavramsal ve sürece dönük değişim, kurumsal ve felsefi dönüşüm, araştırmacıların söz konusu becerileri besleyecek alternatif pedagojilere başvurmaları gerektiğini ortaya koymaktadır. Eğer bu dönüşüm yeni bir paradigma olarak adlandırılacaksa, öğretime sanat entegrasyonu bu yeni paradigmda yukarıda sözü edilen alternatif pedagojileri temsil edebilir. Çünkü sanat, öğrenenin anladığını ifade etmesini sağlayan yaratıcı bir yoldur (Marshall, 2014). Aynı zamanda sanatın yüzyıllardır güçlü bir ifade ve iletişim yolu olduğu da yadsınamaz bir gerçektir (Kassan vd., 2018). Öğrenci algılarının, hayal güçlerinin ve deneyimlerinin belirlenmesinde resim gibi sanatsal anlatımlardan yararlanan pek çok çalışma vardır (Yılmaz ve Çakmak, 2020). Çeşitli alanlarda sanatın öğretim yolu olarak kullanılması ile başlayan disiplinler arası çalışmalar, sanat temelli öğretim gibi eğitim araştırmalarında da kendini sanat temelli araştırma olarak göstermiştir.

Bilimsel araştırma ve sanatsal yaratımın bir araya gelmesiyle ortaya çıkan sanat temelli araştırmalar, çeşitli araştırma metotlarını kapsadıkları gibi çeşitli veri toplama ve analiz metotları ile paradigmatik yaklaşımları da kapsarlar (Topolovčan, 2016). Bu da sanat temelli araştırmaların nitel ve nicel yaklaşımları bir araya getirmesine olanak sağlar. Dolayısıyla metodolojiye post paradigmatik bir özellik kazandırır. Bu bağlamda nicel-nitel ayrımı ve sanat-bilim sınırlamalarını sonlandırır.

Sanat temelli araştırmaların sınıf içi uygulamaları, “öğretime sanat araştırması entegrasyonu” olarak bilinmektedir. Marshall (2014), öğretime sanat araştırması entegrasyonunun temellerini 3 ana başlıkta anlatmaktadır: 1) Sistematik ve yaratıcı bir sorgulama yoluyla karmaşık bilgilerin oluşturulması, 2) Yaratıcı araştırma uygulamalarının yansıtıcı sözel düşünmeyle bir araya getirilmesi, 3) Sanatsal çalışmanın estetik bir obje olmaktan ziyade anlamının ve öğrenmenin bir kanıtı olması. Bu maddelerde yer alan durumların gerçektelemesi ile öğrenenlerin 21. yüzyıl becerilerini sergilemeleri de mümkün olacaktır.

Konuyla ilgili yapılan çalışmalar, sanat temelli araştırma yaklaşımının farklı alanlarda *artistik etki temelli yaklaşımlar*, *sanat temelli sorgulama*, *okul sanat etkileşimi*, *araştırma temelli sanat yaklaşımı*, *sanat temelli eğitim araştırmaları* gibi çeşitli alternatiflerle ifade edildiğini öne sürmektedir (Duygu vd., 2015). 21. yüzyıl becerileri arasında sıralanan eleştirel ve yaratıcı düşünme formlarının temelini bilimsel sorgulama yapabilme teşkil etmektedir. Sanat temelli araştırmalar altında kullanılan sanat temelli sorgulama veya bazı kaynaklardaki hâliyle soruştırma (Keser ve Narin, 2017) bireylerde bu düşünme formlarının ne kadar geliştiğini anlama açısından oldukça önemlidir. Ayrıca sanat temelli sorgulama modelleri, eğitim programlarını ve eğitim araştırmalarını yeniden kavramsallaştırmaya olanak verecek bir çerçeve de sunmaktadır.

Sanat temelli araştırmalarda sanat yoluyla neyin araştırılacağının somut ve açık bir şekilde ifade edilmesi gerekir. Eğer amaç yeterince açık değilse, yani araştırılanın ne olduğu somut ve anlaşılır değilse, sanat kısmı sanat olur ancak araştırma kısmı gerçektelemez. Çünkü amacı somut olarak belirlemek ve ifade etmek, geniş bir yelpaze oluşturan sanat, strateji ve süreçlerinden hangilerinin araştırma metodu olarak seçileceğini belirler. Herhangi bir araştırmada, araştırmanın amacı ile seçilen yöntemin ilişkisinin doğru kurulması araştırmanın güvenilirliğini etkileyen en önemli etkenlerden biridir. Sanat temelli araştırmalarda da araştırmacının, araştırmanın amacı ile seçilen araştırma metodu yani sanat aracı arasında doğru ilişkiyi kurması ve ifade etmesi araştırmanın güvenilirliği açısından önemlidir. Ancak bu durum katı bir araştırma deseni varmış gibi anlaşılmalıdır çünkü sanat gelişen bir süreçtir ve araştırma deseni olarak da gelişmeye devam edecektir.

Sanat temelli araştırmalar bazen de karma metot araştırmalarının bir parçası olarak karşımıza çıkar. Karma metot araştırmaları tek bir metodun sınırlayıcılığından uzaklaşmayı sağlayarak yaklaşımda çoğulculuğu, verilerin sağlamliğını ve analizlerin doğrulanmasını destekler (Watson, 2020). Araştırmacılar nitel, nicel veya sanat temelli

araştırmaların bir araya getirilmesi ile karma metot araştırmaları düzenleyebilirler. Watson (2020) bu araştırmaların nasıl bir araya getirilebileceği ile ilgili “araştırma metot örgüsü” metaforunu oluşturmuştur. Metafora göre bir örgüde örgünün halkalarının düzgün ve sıkı olması nasıl tüm örgüyü etkileyecekse, metotların örgüsünün nasıl yapıldığı da araştırmanın bütününe öyle etkileyecektir. Metot örgüsünde sırayla kullanılan çoklu metotlar araştırmanın her fazında aynı öneme sahiptirler ve aynı değeri görürler. Her metodun nasıl kullanıldığı, araştırma sürecinin nasıl geliştiğine paralel olarak diğer metotlar, araştırma verileri ve bu verilerin analiz yollarından etkilenir. Sanat temelli araştırma metodunun bu örgüde yer alması araştırma boyunca verilerin karmaşık ve yaratıcı bir şekilde teknik ve analitik olarak bir araya getirilmesine olanak sağlayacaktır.

Hem eğitim alanında hem de araştırma geleneğinde çeşitliliği çağrıştıran ve her ikisini de bir çeşit monotonluktan kurtaran sanat temelli çalışmaların felsefi temelleri üzerinde durmak ve daha iyi anlaşılmasını, dolayısıyla daha fazla kullanılmasını teşvik edebilmek, alan yazında yer alan yayınları eleştirel bir bakış açısı ile irdelemek bu makalenin ana amacını teşkil etmektedir.

2. SANAT TEMELLİ ARAŞTIRMALARIN FELSEFİ TEMELLERİ

Sanat temelli araştırmalar, genel eğitim uygulamalarını yeni fikirlerle şekillendirecek yeni bir paradigma olarak görülmektedir (Rolling, 2010). Genel eğitim uygulamalarına olan bu katkısı ile sanat temelli eğitim araştırmaları, gelişmeye başlamış ve eğitim programlarını geliştirici bir araç olarak alan yazında yerini almıştır. Sanat temelli araştırma paradigması ile ilgili ilk tartışma nitel ve nicel metotları kapsayan paradigmayı bozduğu yönündedir. Biraz daha açıklamak gerekirse paradigmada esas teşkil eden sanat temelli sorgulama, bilim yerine sanatsal uygulamalardan filizlenir ve “bilimsel dayanaklı uygulamalar” diye adlandırılan temel metodolojik inanışı değiştirme yeteneğine sahip olacak kadar iyi belgelenir. Rolling (2020), sanat temelli metodolojilerin sanat-bilim ayrımını bulanıklaştırdığını, nitel ve nicel yaklaşımların her iki tarafında, bilimsel temelleri yeniden şekillendirme, aşındırma ve değiştirme konusunda ustalaşmış olduğunu savunur. Bu yeteneği ile sanat temelli araştırmaların eğitim programları ve öğretim konusunda, yaşamla ve post modern toplumun çoğul anlamlandırma yoluyla bilgi üretme sistemi ile daha uyumlu yeni bir kavramsal yapı oluşmasına da katkısı olabilecektir (Duygu vd., 2015).

Sanat temelli yaklaşımın ilk bölümde sıralanan alternatiflerle ifade ediliyor olduğunun öne sürülmesi, yeni bir paradigma oluşturduğu yönündeki söylemler ve karşıt fikirler sanat temelli araştırmalar konusunda süregelen farklı bakış açılarının veya kavramsallaştırmaların olabileceğini düşündürmektedir.

Sanat temelli araştırmalar, araştırmacıyı geçmişin doğrularının oluşturduğu karmaşadan kurtararak yeni yollar açar (Rolling, 2010). Bu açıdan irdelendiğinde heyecan verici bir metodoloji olduğu söylenebilir. Tam bu noktada “araştırma metodu” ve “araştırma metodolojisi” kavramlarındaki ayrıma dikkat çekmek yerinde olacaktır. Araştırma metodu, veri toplama ve analiz için kullanılan bir terimken araştırma metodolojisi araştırma probleminin tanımlanmasından verilerin analizine kadar tüm araştırmayı kapsayan süreçtir. Rolling (2010), sanat temelli araştırma metodolojisinin 6 ana özelliğini, sanat uygulamalarının sanat temelli sorgulama modelleriyle etkileşimine dayalı olarak aşağıdaki maddelerle açıklar:

- ✓ **Post yapısal**dir. Sahip olduğumuz her fikir, bildiklerimizi ifade ettiğimiz her model, bir takım sosyal düzenlemeler, normlar ve söylemlere rağmen yeniden yorumlanmaya açıktır. Yeniden yorumlanma her zaman devamlılık göstermek isteyen paradigma için bir tehdit olmuştur. Sanat temelli araştırma uygulamaları post yapısal ve aşındırıcı olma özellikleri ile belirginleşir.
- ✓ **Pre yapısal**dir. Kendini ne bildiğimiz ile neye inandığımız arasındaki ilişkiyi çalışan bir alan olarak konumlandırır.
- ✓ **İcra edilebilirdir**. Tüm sanat alanları gibi araştırma da icra edilebilir bir alandır.
- ✓ **Çoğulcu bir uygulamadır**. Farklı perspektifleri barındırır.
- ✓ **Çoğalan yapıdadır**. Belirsizlik, kargaşa ve çok seçenekli söylemleri üretecek şekilde sorgular.
- ✓ **Post paradigmatiktir**. Zıt paradigmaların birlikte var olmasına ve çekişmesine olanak sunar.

Sanat temelli araştırma metodolojileri ortaya çıkarma, hayal edilme ve araştırmacının uyguladığı sorgulama modelinden türeme özelliklerine sahip olduğundan araştırmacıya geleneksel bilimin götüremeyeceği kapılar açar. Nicel ve nitel araştırmalar arasında kesin bir ayrım veya ikilem olmadığı, aksine birbirini tamamlayan ve destekleyen nitelikte bir birlikteliklerinin olduğu, bugün araştırmacılar tarafından kabul görmüş bir durumdur. Araştırmacılar, araştırma ürün ve süreçlerine farklı paradigmalardan bakarak daha anlamlı sonuçlar ortaya koymaktadırlar. Topolovcan (2016), metodolojinin paradigmanın bir bileşeni olduğunu ancak paradigmayı

belirleyemeyeceğini, aksine paradigmanın kendi metodolojisini az çok belirleyici olduğunu savunmaktadır. Yapılandırmacı paradigma, gerçekliğin insanoğlu tarafından olduğu şekliyle anlaşılamayacağını, ancak insanoğlunun bu gerçekliği bireysel ve sosyal seviyede yapılandıracağını savunur. O hâlde bu paradigma ile uyumlu olan nitel metodolojidir ve sanat temelli araştırmalar da nitel çalışmalar olarak bu paradigmaya uyum sağlamaktadır. Yapılandırmacı paradigmaya göre bilginin bireysel yapılandırması yaratıcı bir süreçtir. Sanat temelli araştırmalar, gerçeğin bu bireysel ve sosyal seviyedeki yapılandırmalarını sanatın yaratıcı formları ile incelemekte ve öznelştirmektedir.

3. SANAT TEMELLİ ARAŞTIRMALARIN ÜSTÜNLÜĞÜ

Sanat temelli araştırmalar, bir veya daha fazla sanatı içeren araştırma yaklaşımlarını veya stratejileri kapsar. Bu yaklaşımlar dünyadaki yaşam ve deneyimlerin çok yüzölçümlü olduğunu anlaşılmasından ve sanatın duyuşsal, duygusal ve zihinsel tepkileri anlama yolu olarak benimsenmesinden doğar. Sanat araştırmalarının çeşitli evrelerinde kullanılabilir. Bazen veri toplama, bazen toplanan veriyi analiz etme ve yorumlama, bazen de yorumlananları sunma yolu olarak karşımıza çıkar. Hatta bunların bazı birleşimlerinden de söz edilebilir. Bazen de sanat yoluyla öğretim gerçekleştirilebilir. Çalışılmak istenen konunun sosyal bilimler içerisinde daha kapsamlı ve geniş bir şekilde araştırılabilmesine olanak sağlar. Sanat temelli araştırma, sürekli gelişen bir süreç olup araştırmacılar sanatın iletişimsel ve yorumlamacı bir araç olarak kullanılması yolunda farklı yollar geliştirirler (Greenwood, 2019). Aslında tüm bunlar, sanat temelli araştırmada sanatın nasıl bir yol izlenerek kullanılacağını araştırmacının özellikleri ve deneyimlerine bağlı olduğunu ortaya koyuyor denebilir. Geleneksel araştırma yaklaşımlarında bilme ve anlamada zihinsel ve sözel yollar baskınken sanat temelli araştırma, bilme ve anlama durumuna farklı bir açıdan yaklaşmayı sağlar. Bu konuda önemli olan başka bir nokta da geleneksel araştırmanın göz ardı ettiği görüşlerin sanat temelli araştırmalarla yakalanabilir ve yorumlanabilir olduğudur (Pentassuglia, 2017). Araştırmacıları bir şeyi biliyor olmanın ne demek olduğu sorusu ile meşgul edip onları duyu, duygu ve fikirlerin ortaya konduğu sanat ürünleri ile etkileşime davet eder. Greenwood (2019) sanat temelli araştırmalar makalesinde, Eisner'in sanat temelli araştırmanın yapılandırmacı yaklaşımla ne kadar uyumlu olduğunu inanışından bahseder. Bugünkü eğitim sistemimiz yapılandırmacı yaklaşım ile hazırlanmış öğretim programları ile yürümektedir. Yapılandırmacı yaklaşıma göre birey bilgiyi yaşam deneyimleri ile kendisi yapılandırır. Yani bilgi keşfedilmez, zihnin deneyime reaksiyonu sonucu birey tarafından yapılandırılarak oluşturulur. Bu sebeptendir ki sanatçılar, yazarlar, bilim insanları gibi farklı gruplar dünyayı kendi pencerelerinden farklı yorumlar ve her birinin dünya hakkında söyleyecek pek çok sözü vardır.

Yukarıda da anlatıldığı gibi yapılandırmacı yaklaşıma göre öğrenmede esas olan zihinsel katılımın sağlanması ile bilginin yapılandırılmasıdır. Sanat temelli araştırmalar ise zihinsel katılımın yanı sıra duyuşsal ve duygusal katılımı da sağlayarak araştırılan konunun daha bütünsel bir yaklaşımla irdelenmesine olanak sağlayabilmektedir. Tüm bunların yanı sıra, araştırmalar sanat temelli çalışmalarda katılımcıların toplumsal olarak tabu ilan edilmiş konularda dahi kendilerini ifade aracı olarak sanatı kullanmalarının, veri toplanması zor durumları kolaylaştırdığını göstermektedir (Abdulah vd., 2020). Kısaca sanatın çeşitli formları ile huzur verici ve rahatlatıcı bir özelliği, bireyin ifade edilmesi zor konu ve durumlarda kendini ifade yolunu seçerken özgür hissetmesini sağlayan bir etkisi vardır.

4. SANAT TEMELLİ EĞİTİM ARAŞTIRMALARI

Sanat temelli eğitim araştırmaları ne nicel ne de nitel araştırma metotlarının yerine kullanılacak bir metot değildir; sanat temelli araştırmalar araştırmacıların bilme ve algılama yollarını genişleten, başka bir bakış açısidir (Smithbell, 2010). Bu yolla sosyal bilimler alanındaki araştırmaları besler ve şekillendirir, eğitim alanındaki metodolojik araçları disiplinler arası yollarla yeniden tanımlar (Sinner vd., 2006). Sanat temelli eğitim araştırmacıları yaratıcı sanatların, pedagojik teoriler, eğitim politikaları ve uygulamaları gibi alanlarda karar vermeye dair önemli bir sorgulama ve temsil aracı olduğunu tartışmaktadırlar.

Sanat temelli eğitim araştırmaları, bazı araştırmacılar tarafından nitel araştırma içinde yer alan ancak yeni bir paradigmaya geçiş sağlayacak güçlü bir metot olarak algılanmaktadır. Bu metodun eğitim araştırmaları içinde yükselişe geçmesi yukarıda da bahsedilen, eğitime yön veren yapılandırmacı yaklaşım ile açıklanabilir. Her sınıf ve okul birbirinden farklıdır, o hâlde, bir sınıf ve okul için elde edilen bulguların tüm sınıf ve okullara genellenmesi oldukça zordur. Bu açıdan bakıldığında, aynı sınıfta bulunan öğrencilerin aynı içerik anlatıldığında aynı öğrenmeleri gerçekleştirmeyecekleri de ortadadır. Çünkü öğrenme bireysel bir yapılandırma (Topolovčan, 2016). Bu durumda öğrenmeyi nicel araştırmalar, standart testler ve ölçme araçları ile araştırmak

doğru bir yaklaşım olmayacaktır. Bunların yerine sanatın yaratıcı ve çeşitli formlarının kullanılması, araştırmaların sanat temelli olması eğitim öğretim alanındaki bazı sorunların daha anlaşılır olmasına ve çözümlenmesine olanak sağlayacaktır.

Topolovcan (2016) sanat temelli eğitim araştırmalarının özelliklerini;

1. Sanal bir gerçekliğin oluşturulması,
2. Belirsizliğin olması,
3. İfade dili kullanılması,
4. Bağlamsal ve yerel dil kullanılması
5. Empatiye teşvik etmesi
6. Araştırmacının kişisel imzasını barındırması
7. Estetik bir formu olması şeklinde 7 başlıkta anlatmaktadır.

Yukarıda sıralanan özellikleri ile sanat temelli eğitim araştırmalarının hem alan yazını hem de araştırmacıyı zenginleştirici ve geliştirici olduğu söylenebilir. Sanat temelli eğitim araştırmaları bu araştırmalarda kullanılan sanat formları açısından incelendiğinde en fazla resim, fotoğraf, karikatür gibi görsel formların ön plana çıktığı ancak dansın (Pentassuglia, 2017) ve şiirin (Hanley, 2011) sorgulama formu olarak kullanıldığı çalışmalar da mevcuttur. Şiir, sanatın uzun yıllardır kültürel anlamı ifade etme formudur. Şiirde diğer sanat formlarından hiçbiri ile erişilemeyecek bir içtenlik ve yenilikçilik söz konusudur. Bu sebeple, eğitim araştırmalarında şiirin sorgulama aracı olarak kullanılması, içerdiği metafor, ritim ve ses yinelemeleri ile çok katmanlı düşünce ve duyguların ortaya çıkmasını sağlayacaktır. Bu da geleneksel araştırmanın erişebileceği bir sonuç değildir. Sanat temelli eğitim araştırmaları sadece yukarıda açıklanan yapılandırmacı yaklaşım ile değil Gardner'in çoklu zekâ kuramı ile de uyumludur. Çoklu zekâ kuramında, zekânın tek bir yapıdan meydana gelmediği, insanların birbirinden bağımsız ve farklı zekâ türlerine sahip oldukları ve bu zekâ türlerinin de geliştirilebilir olduğu savunulmaktadır. O hâlde hem öğretimde hem de araştırmada sanat temelli yaklaşımın kullanılması farklı zekâ türlerine hitap edebilirlik açısından önemlidir.

Ülkemizde yapılan araştırmalarda sanat temelli eğitim araştırmalarının yerine bakacak olursak genel olarak okulöncesi dönemden üniversiteye ve hatta öğretmen yetiştirmeye kadar çeşitli alan ve seviyelerde, özellikle de sanatın resim, fotoğraf, karikatür gibi görsel formlarıyla düzenlenen araştırmalarda görülür. Bu araştırmalarda bazen sosyal ve çevresel sorunların tespiti (Ersoy ve Türkkân, 2010), bazen bireylerin kütüphane algısının anlaşılması (Yılmaz ve Çakmak, 2020) ve bazen de pandemi gibi zor dönemlerde gençlerin pandemi algılarının tespiti (Akgül vd., 2020) çalışılmış ve özgün sonuçlar elde edilerek paylaşılmıştır. Türkiye'de yapılan sanat temelli eğitim araştırmalarının tümünün analitik bir bakış açısıyla incelenmesi de bir başka çalışma konusu olarak değerlendirilebilir.

5. KAYNAKÇA

Abdullah, D. M., Abdulla, B. M. O., & Liamputtong, P. (2020). Psychological response of children to home confinement during COVID-19: A qualitative arts-based research. *International Journal of Social Psychiatry*. doi: 10.1177/0020764020972439

Akgül, E., Mertoglu, H., & Sayan, H. (2020). ICLEL 2020 Pandemic and me college students interpretations of pandemic (1). *ICLEL 2020*, 247–254

Duygu, S., Erişti, B., & Üniversitesi, A. (2015). Art-Based educational research to generate a practice based approach. In *Anadolu Journal of Educational Sciences International, Art Education Special Issue*.

Ersoy, A. F., & Türkkân, B. (2010). Analyzing social and environmental issues elementary school students reflect in their cartoons [İlköğretim Öğrencilerinin Çizdikleri Karikatürlere Yansıtıkları Sosyal ve Çevresel Sorunların İncelenmesi]. *Eğitim ve Bilim*, 35(156), 96–109. <https://www.scopus.com/inward/record.uri?eid=2-s2.0-84892740761&partnerID=40&md5=d65775527279cbbe7391d302bf1088b9>

Greenwood, J. (2021). *Arts-based research*. April, 1–21.

Hanley, M. (2011). Resisting Sankofa: Art-based educational research as counternarrative. *Journal of Curriculum and Pedagogy*, 8(1), 4–13. doi: 10.1080/15505170.2011.571180

Kassan, A., Goopy, S., Green, A., Arthur, N., Nutter, S., Russell-Mayhew, S., Sesma Vazquez, M., & Silversides, H. (2018). Qualitative research in psychology becoming new together: Making meaning with newcomers through

an arts-based ethnographic research design. *Qualitative Research in Psychology*, 17(2), 294–311. doi: 10.1080/14780887.2018.1442769

Keser, N., & Narin, H. (2017). Araştırma-İnceleme SANAT TEMELLİ BİR SORUŞTURMA YÖNTEMİ: A/R/TOGRAFI. *Humanitas*, 5(10), 193–203. doi: 10.20304/humanitas.306533

Marshall, J. (2014). Transdisciplinarity and art integration: Toward a new understanding of art-based learning across the curriculum. *Studies in Art Education*, 55(2), 104–127. doi: 10.1080/00393541.2014.11518922

Pentassuglia, M. (2017). “The Art(ist) is present”: Arts-based research perspective in educational research. 4, 1301011. doi: 10.1080/2331186X.2017.1301011

Rolling, J. H. (2010). A Paradigm analysis of arts-based research and implications for education. *Studies in Art Education*, 51(2), 102–114. doi: 10.1080/00393541.2010.11518795

Sinner, A., Leggo, C., Irwin, R. L., Gouzouasis, P., & Grauer, K. (2006). Arts-based educational research dissertations: Reviewing the practices of new scholars. *Canadian Journal of Education*, 29(4), 1223–1270. doi: 10.2307/20054216

Smithbell, P. (2010). Arts-based research in education: A review. *Qualitative Report*. doi: 10.46743/2160-3715/2010.1363

Topolovčan, T. (2016). Art-based research of constructivist teaching. *Art-Based Research of Constructivist Teaching*. doi: 10.15516/cje.v18i4.2074

Watson, A. (2020). Methods braiding: A technique for arts-based and mixed-methods research. *Sociological Research Online*, 25(1), 66–83. doi: 10.1177/1360780419849437

Yılmaz, M., & Çakmak, N. (2020). Ortaokul beşinci sınıf öğrencilerinin yazılı anlatımlarında ve resimlerinde kütüphane algıları. *Türk Kütüphaneciliği*, 34(4), 744–773. doi: 10.24146/tk.788519

6. EXTENDED ABSTRACT

Being able to use qualitative, quantitative, and mixed methods in research, is an enrichment for educational research studies. This article is about art-based research studies as a method of research in qualitative manner. Art and education have a common purpose of raising individuals who can represent themselves in different ways and in different components. If art is accepted as a component of education, it is easy to understand its effectiveness in educational research studies. Keser & Narin (2017), write about Elliot Eisner and Maxine Green as researchers who design educational research studies by using artists' applications, in 1970's. What these researchers do is based on Read's theory of “art-based education” in 1950's. Therefore, art based research is not something newly found, it has been in the arena more than 70 years and they are used with the purpose of enriching traditional science and research. Concludingly, art-based research is an interdisciplinary methodological tool to reshape research in social sciences via arts. In the 21st century, educational priority in every discipline was shifted from learning academic staff only to developing analytical and critical thinking skills to understand the big picture. This century's learning impresses the need to develop critical thinking, cooperation, creative thinking, and communication skills. All requires one being able to transfer what is learned and have high order thinking skills. Conceptual and procedural change along with institutional and philosophical transformation in education push researchers to seek alternative pedagogies to provide these skills. If this will be named as a new paradigm, art integration to teaching may represent these pedagogies. Because art presents a creative way to learner to express what is learned (Marshall, 2014). At the same time, art is a powerful way of communication and expression (Kassan et al., 2018). There are lots of research studies designed to determine perceptions, imaginations and experiences of learners with using different forms of art as a means of inquiry (Yılmaz & Çakmak, 2020). Interdisciplinary studies in art-based teaching inform research in field of education and named art-based research.

Art-based research opens new doors to researchers by helping them to be free of truths developed in the past (Rolling, 2010). With this respect it is an exciting methodology. At this point, it is useful to underline the distinction between “research method” and “research methodology”. Research method is a term used for data collection and data analysis; research methodology refers whole process from problem statement to data analysis. Rolling (2010) explains 6 characteristics of art-based research methodology as follows. As a methodology, art-based research is,

- ✓ Post structural
- ✓ Pre structural
- ✓ Performable
- ✓ Pluralistic
- ✓ Proliferative
- ✓ Post paradigmatic

Topolovcan (2016), explains methodology as a component of paradigm and discusses the interaction between methodology and paradigm. Methodology itself cannot determine the paradigm, but on the other hand, paradigm may determine the methodology. Constructivist paradigm argues that individuals may not understand the reality of the world as it is. Instead they construct their reality in personal and social level. This is compatible with qualitative research methodology and art-based methodology as well. According to constructivist paradigm, construction of knowledge in personal level is a creative process. Art-based research investigates personal and social construction of truth by using creative forms of art, like poem, dance, drawing and more.

Some researchers put art-based educational research in qualitative methodology, but others perceive it as a strong method to provide transition to a new paradigm. Increase in researchers' interest to art-based educational research may be explained with its compatibility with constructivism and multiple intelligence theory of Gardner. These two talks about the uniqueness of the individual by underlining varieties in their learning styles and intelligence. Every class and every school are different. Findings from one class or one school may not be generalized to all classes and schools. With this perspective, no two students will learn the same in a class, because learning is an individual construction. Therefore, it is not applicable to evaluate learning with quantitative means, standardized tests, and evaluation tools. Instead, creative, and various forms of arts might be used. Topolovcan (2016), lists the characteristics of art-based educational research as

- ✓ Forming a virtual reality
- ✓ Ambiguity
- ✓ Uses expressive language
- ✓ Uses contextual language
- ✓ Promotes empathy
- ✓ Accommodates researchers' individual signature
- ✓ Esthetic in form

With the characteristics mentioned above, art-based educational research is promotional and enricher for both researcher and literature.

Art-based educational researchers argue that creative arts are important inquiry and representation tools to be used in decision making about pedagogical theories, educational policies, and applications.